

<i>Sorszám:</i> Ny/7 ●	<i>Tárgy:</i> A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi ellátásának átfogó értékelése
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Humán és Szociális Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Tárnok Lászlóné jegyző dr. Szabó-Bimbó Mária osztályvezető, Igazgatási Osztály Kádasné Öreg Julianna igazgató, BVSZSZK

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya (a továbbiakban: gyámhatóság) részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet az önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete tartalmazza, amelynek megfelelően elkészítettük a határozat mellékletét képező értékelést.

Az elmúlt évben is határidőben tettünk eleget e kötelezettségünknek. A felügyeleti szerv tájékoztatása szerint az értékelés megfelel a vonatkozó tartalmi követelményeknek, hiányosságot nem állapított meg, ezért a Gyvt. 96. § (6) bekezdése szerinti javaslattételt mellőzte.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést a határozat mellékletét képező tartalommal elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy gondoskodjon az elfogadott értékelés Békés Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére történő megküldéséről.

Felelős: Kálmán Tibor polgármester

Határidő: azonnal

Békés, 2024. április 19.

Kálmán Tibor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS
BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK
2023. ÉVI
ELLÁTÁSÁRÓL

2024. ÁPRILIS

„A gyermek az öröm, a reménység.
Gyöngé testében van valami világi,
ártatlan lelkében van valami égi,
egész kedves valója olyan nekünk,
mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”

/Gárdonyi Géza/

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (*a továbbiakban: Gyvt.*) 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (*a továbbiakban: Gyer.*) 10. számú melléklete szerinti tartalommal.

E jogszabályhely alapján a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

- A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
- Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
- Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

- A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Békés város Békés vármegye negyedik legnépesebb települése, csak Békéscsaba, Gyula, valamint Orosháza rendelkezik nagyobb számú népességgel.

Békés elmúlt öt évének demográfiai mutatói az alábbiak szerint alakultak.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	A lakosságból 0-18 éves korú (fő)
2019.	19.284	3.515
2020.	19.086	3.456
2021.	18.868	3.424
2022.	18.692	3.393
2023.	18.564	3.392

Békés 2023-as demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira az alábbi táblázat szerint alakultak, ahol összehasonlításképpen feltüntetésre kerültek a 2022-es adatok is.

Év	Lakosság szám december 31-én (fő)	0-18 éves korú összesen (fő)	0-18 éves korú férfi (fő)	0-18 éves korú nő (fő)	A lakosság hány %-a a 0-18 évesek aránya
2022.	18.692	3.393	1.760	1.633	11.4%
2023.	18.564	3.392	1.744	1.648	
Változás (fő)	- 176	- 31	- 23	- 4	

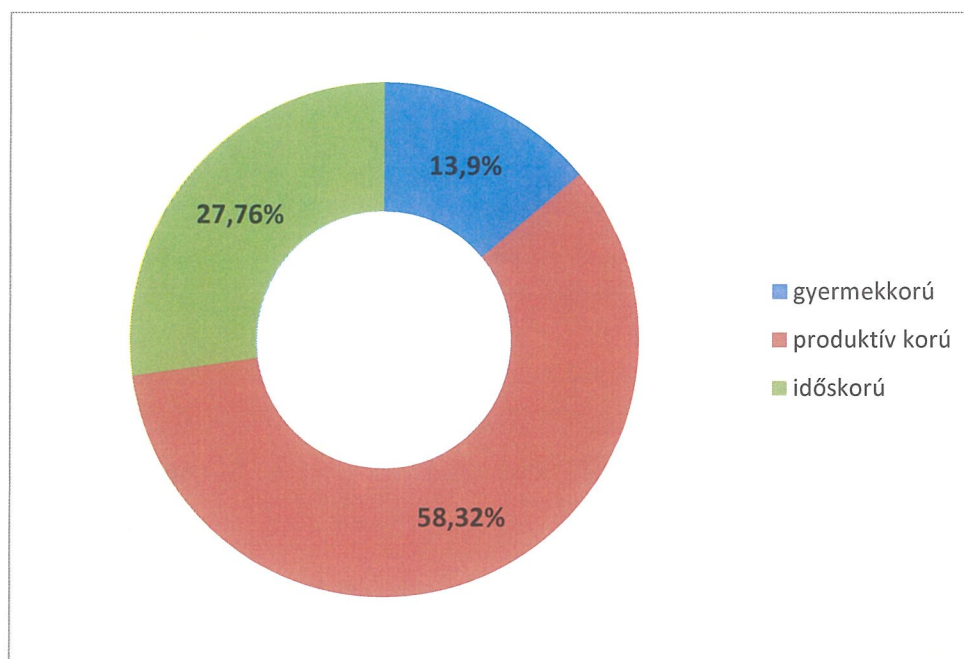
Az előző évi adatokhoz viszonyítva a lakosság szám összesen 128 fővel csökkent. Összehasonlításként 2021-ben a csökkenés 218 fő, 2022-ben 176 fő volt. A 0-18 évesek száma mindössze 1 fővel kevesebb, míg 2021-ben 32 fő, 2022-ben 31 fő volt a csökkenés.

Az életkor az egyént jellemző, tőle elválaszthatatlan biológiai és társadalmi tulajdonságok összessége, amelyhez korszakonként változó tartalom kapcsolódik. A hazai gyakorlat az életkor vonatkozásában az alábbi csoportosítást alkalmazza:

- gyermekkorúak (0-14 év közöttiek)
- produktívkorúak (15-59 év közöttiek)
- időskorúak (60 év feletti)

2023. év december 31-én Békésen 2.582 fő gyermekkorú, 10.828 fő produktívkorú és 5.154 fő időskorú élt.

Békés népességének kormegoszlása 2023. december 31-én, %-ban kifejezve

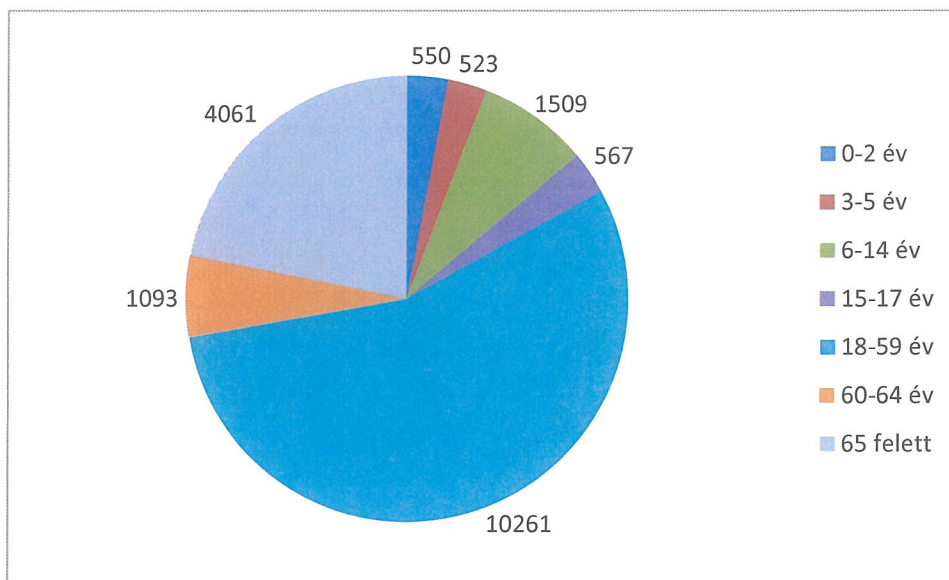
Békés állandó népességéből a gyermekkorúak aránya 13,9%, a termékeny korúaké 58,32%, az időskorúaké 27,76%.

Mutatószámként szolgál a lakosság korösszetétele, ahol a táblázat által bemutatva két fajta csoportosítás alkalmazandó, az egyik a lakosság egészének, a másik a lakosság kiskorú tagjainak az aránya, a következő életkori sávok alkalmazásával.

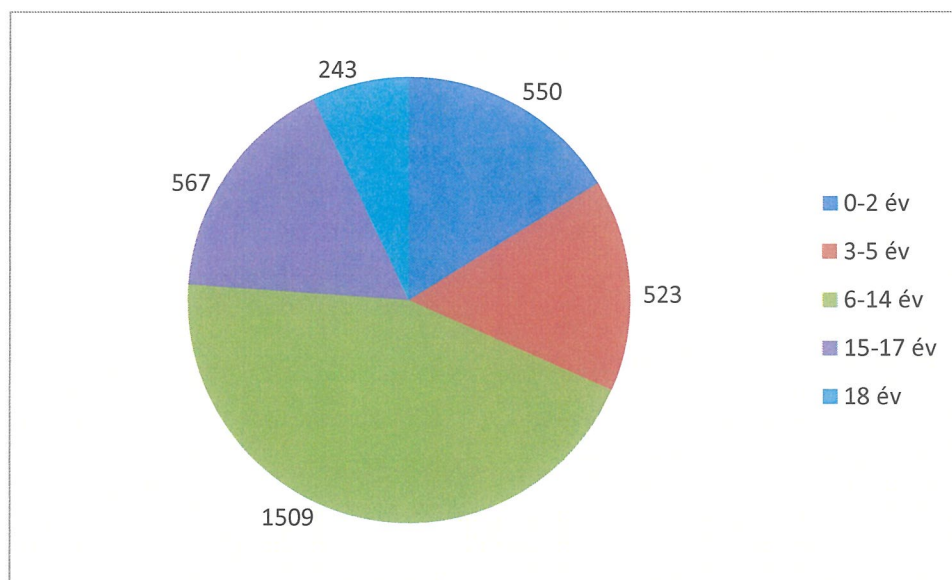
Korcsoport	Fő	Korcsoport	Fő
0 – 2 év	550	0 – 2 év	550
3 - 5 év	523	3 - 5 év	523
6 - 14 év	1.509	6 - 14 év	1.509
15 - 17 év	567	15 - 17 év	567
18 - 59 év	10.261	18 év	243
60 - 64 év	1.093	-	-
65 év felett	4.061	-	-

A lakosság korösszetételének korcsoportonkénti megoszlása kördiagrammokban helyezve a következő két táblázat szerint mutatható be.

Békés város lakónépessége korcsoportonként (fő) 2023. december 31-én

Kiskorúak korcsoportonkénti megoszlása (fő) 2023. december 31-én

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Gyvt. és az annak felhatalmazása alapján elfogadott, Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 11/2012. (III. 30.) rendeletében *(a továbbiakban: Helyi Rendelet)* foglaltak szerint történt.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a szociális vetítési alap összegének 180%-át (ez az összeg 2022-ben 51.300,- Ft), ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek,
- a szociális vetítési alap összegének 165 %-át (47.025,- Ft),

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

Békés városban 2023. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 531 fő részesült. Elutasított kérelem nem volt.

A Gyvt. 20/A. § (1) és (2) bekezdései alapján a jegyző

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fenti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

- annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

A törvényes képviselők és a jogosultak értesítése a pénzbeli támogatás kifizetéséről az osztály feladatát képezte. 2023. augusztus hónapban 551 fő, november hónapban 508 fő részesült pénzbeli támogatásban, az alábbi táblázat szerinti bontásban.

Pénzbeli támogatás						
Időszak	alapösszeg 6.000 Forint/fő		emelt összeg 6.500 Forint/fő		összesen	
	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú	kiskorú	nagykorú
2023. augusztus hónap	98	6	421	26	519	32
2023. november hónap	89	2	406	11	495	13

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

E támogatás megállapítására, az arra való jogosultság hiánya miatt 2023-ban nem került sor.

2.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A Gyvt. 67/A. §-a, és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 83/A. §-a értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzetnél meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző, mint I. fokú gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - *külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra* - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A nevelésbe vett gyermek, illetve az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását a járási gyámhivatal állapítja meg, majd erről szóló jogerős határozatát megküldi a nyilvántartást vezető gyámhatóság, a jegyző részére.

Nyilvántartásunk alapján 2023. december hó 31-én 27 gyermek minősült hátrányos-, 413 gyermek minősült halmozottan hátrányos helyzetűnek.

2.3. Települési krízistámogatás

Békés Város Önkormányzata a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére- *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) szabályozott rendkívüli települési támogatás keretein belül* – települési krízistámogatást nyújt. Települési krízistámogatást gyermek hátrányos helyzete miatt - *körülbelül, mivel az adatok elkülönítve nem gyűjthetők le* – 57 esetben állapítottunk meg, amely összegek többnyire gyógykezeléshez, gyógyszer kiváltásához, szemüveg készítéséhez nyújtottak segítséget.

Összesen **1.580.330 Forint** támogatás került kifizetésre ezen a jogcímen elsősorban természetbeni ellátásként. Legtöbb alkalommal 4-5 ezer Forint közötti összeg került kifizetésre, de 10.000,- Ft-os eset is előfordult. Ez az összeg teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadás, amely a 2023. évi költségvetés terhére történt.

2.4. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.4.1. **Életkezdési támogatás** nyújtható a gyermek születésekor, amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Békés városban lakóhellyel rendelkezik, és más önkormányzattól ezen a jogcímen támogatásban nem részesült. A támogatást a gyermek törvényes képviselője igényelheti, a gyermek születését követő 1 éven belül. A támogatás mértéke a 2023-as évben gyermekenként 30.000,- Forint volt. 18 gyermek

vonatkozásában állapítottunk meg életkezdési támogatást, **540.000,- Forint** került kifizetésre az önkormányzat saját költségvetése terhére.

2.4.2. Ha a törvényes képviselők lakóhelye legalább egy éve Békés városban van - *jövedelemvizsgálat nélkül* – a 36. hetes életkort betöltött méhmagzati kortól a gyermek 4. hónapos életkorának betöltéséig **babaköszöntő csomag** igényelhető. A csomag tartalma 1 db Békés város címerével ellátott 62-es méretű body, 1 db újszülött ágynemű, 1 db kifogó, 4 db textiltáskák és 2 db előke.

Az ellátás továbbra is népszerű, 2023-ban 72 újszülött szülei részére adhattunk át babaköszöntő csomagot, melyre saját erőből, a 2023. évi költségvetés terhére **792.000,- Forintot** fordítottunk.

2.4.3. Békés Város Önkormányzata a békési állandó lakhelyű, nehéz anyagi körülmények között élő, legalább 4,2-es tanulmányi átlagot elért, Békésen középiskolai tanulmányokat folytató fiatalok számára **középiskolai ösztöndíjat** alapított. A támogatás összege havi 10.000 Ft, két egymást követő félévre szól, a félévek 5 tanulmányi hónapjára.

2023-ban 12 fő középiskolai tanuló részére **1.192.000,- Forint** került kifizetésre e jogcímenen.

2.4.4. A Belügyminisztérium által a 8. évfolyamos tanulók számára kiírt **Arany János Tehetséggondozó Program** keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést. Helyi rendeletünk értelmében tanévenként maximum 5 tanuló támogatható. Önkormányzatunk 2 gyermek tanulmányait finanszírozta az elmúlt évben, **120.000,- Forint** összegben.

2.4.5. Békés Város Önkormányzata a **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz indulásakor csatlakozott, amit - *mint minden évben* - 2023-ban is megerősített. 31 fő részesült a támogatásban, **1.425.000,- Forint** az önkormányzat költségvetéséből került finanszírozásra.

2.4.6. A családok anyagi terhének csökkentése érdekében a 2023. évben az önkormányzat a Helyi Rendelet 5. §-a értelmében **nevelési- és tanévkezdési támogatást** nyújtott minden Békés városában lakó bölcsődés, óvodás, általános iskolás és középiskolás gyermek részére. A bölcsődés és óvodás gyermekek vonatkozásában 5.000 Ft/fő, az általános iskolás gyermekek esetében 10.000 Ft/fő, a középiskolás tanulóknak 12.000 Ft/fő összeg került kifizetésre. A nevelési- és tanévkezdési támogatásban összesen 2.446 gyermek részesült, a támogatásra felhasznált összeg **22.445.000,- Forint** volt.

2.4.7. Az önkormányzat a helyben lakó, Békésen iskolában tanulók számára az iskolába járás megkönnyítése érdekében **autóbusz helyi járat igénybevételehez, a bérlet megvásárlásához** a diákberlet árának 100%-át támogatásként biztosítja a tanév időtartamára. A 2023. évben havonta - *átlagban* - 165 tanuló részére került megvásárlásra a bérlet, az önkormányzat erre a célra saját erőből, a 2023. évi költségvetés terhére **1.406.449 Forintot** biztosított.

2.4.8. Békés Város Önkormányzata a 3. életévét már betöltött, de a 11. életévét még be nem töltött – legalább egy – kiskorú gyermeket nevelő családok részére, szociális támogatásként „Nebuló bérlet”-et biztosít, amely a Békési Gyógyászati Központ és Gyógyfürdő uszodája, a Dánfoki Üdülő, a Békés Városi Püski Sándor Könyvtár, valamint a Békés Városi Jantyk Mátyás Múzeum szolgáltatásainak igénybevételére jogosít. 2023-ban a bérlet igénylésére 16 esetben került sor, az önkormányzat erre a célra saját erőből, a 2023. évi költségvetés terhére **1.147.000,- Forintot** biztosított.

2.4.9. A sportról szóló 2004. évi I. törvény 1. § (4) bekezdése szerinti, a legalább egy éve tag amatőr sportoló gyermek sportszervezetnél fizetendő egy éves tagdíjának 50 %-át (de maximum havi 3.000 Forintot) az önkormányzat átvállalja, és azt a sportszervezet részére utalja, ha a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 300 %-át, gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a 400 %-át.

A tagdíj összegeként a sportegyesület által alapszabályban rögzített összeg képezi a számítás alapját. A **sportszervezeti tagdíjtámogatás** iránti kérelem minden évben egy időszakban, január hónapban terjeszthető elő. A tavalyi év során 12 fő részére tudunk ily módon saját erőből támogatást biztosítani, amely összege **156.000,- Forint** volt.

2.4.10. Békés városban 2011. január hó 8. napján vette kezdetét a „**Hét krajcár**” program, amely során - *a nyári szünet kivételével*- természetbeni ellátásként minden szombaton **150 gyermek** jut meleg ételhez. A program anyagi oldalát szponzorok (cégek, vállalkozók, magánszemélyek, civil szerveződések) biztosítják. Az étel elkészítését a Polgármesteri Hivatal konyhája, a városban található valamennyi nagyobb konyha és étterem vállalták, hogy - *önkéntes munka keretében, kigazdálkodva a szakácsok munkabérét és a főzés energiaköltségét* - a program során ellátják a főzés és az ebéd osztásának feladatát.

A program célközönsége a városban működő oktatási intézményektől kapott javaslatok alapján állt össze, illetve a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ segítségét kértük azon rászoruló személyéről, ahol nem Békésen állnak tanulói jogviszonyban a gyermekek, tehát a helyi intézményektől javaslat rájuk nem érkezhett.

A „Hét Krajcár” hétfégi gyermekétkeztetési programban minden hétfégen átlagosan 150 gyermek jut meleg ételhez, ami egyfogásos „klasszikus” főétel. 2023. december hónapban – az előző évekhez hasonlóan - egy nagyobb ételosztásra is sor került, ahol közel 300 gyermek kapott meleg ételt és mákos kalácsot.

A szervezésben résztvevők kontrollálják az átvételt, és azt, hogy valós igények mentén haladjon a program. Egy család több időszakban is sorra került az év során.

2023-ban 26 hétfégen összesen **3.596 adag étel** került kiosztásra. A programot több mint 100 magánszemély és vállalkozó, illetve 20 helyi szervezet segítette munkájával és adományával.

A „Hét krajcár” program a 2024-es évben is folytatódik.

2.5. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Gyvt. 94. § (1)-(2) bekezdései alapján a települési önkormányzat feladata a gyermekvédelem helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, az önkormányzat területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A települési önkormányzat a Gyvt-ben foglaltak szerint biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Békés Város Önkormányzata a Gyvt. 39-40. §-aiban rögzített család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait 2023-ban is a Békési Kistérségi Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosította.

2.5.1. Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A Gyvt. 42. § (1) bekezdése alapján a bölcsődei ellátás keretében - ha a törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. E jogszabály 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az a települési önkormányzat, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat különösen az óvodai ellátás.

Városunkban, a Békés Város Önkormányzata tagságával működő Békési Kistérségi Intézménytársulás fenntartásában két bölcsőde és négy óvoda működik, 2023-ban a gyermekek napközbeni ellátása

- bölcsődében 144 férőhellyel,
- óvodában 390 férőhellyel volt biztosítva.

Dr. Pintér Sándor, Magyarország Belügyminisztere a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete részére kimagasló szakmai tevékenységük elismeréséül, pedagógus nap alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott.

A méltatásban foglaltak szerint a szakmai munkát az innováció, kezdeményező készség és együttműködési készség jellemzi. A gyermekek nevelésében a gyermekközpontú, szeretetteljes, családi óvodai légkör megteremtését hangsúlyozzák, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint nevelik, fejlesztik.

Az intézmény pedagógusai kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek egyéni képességei szerinti fejlesztésre, a sajátosságok figyelembevételével. A mindennapi nevelőmunka mellett kiemelkedő tehetséggondozó tevékenységet folytatnak, amellyel az akkreditált kiváló tehetségpont címet is elnyerték, tehetségkoordinátoruk „BONIS BONA DÍJ a Nemzet tehetségeiért” elismert óvodapedagógus.

A tehetségek mellett a felzárkóztatásra is nagy hangsúlyt fordítanak, Esélyteremtő Óvodai projektjük célja egy olyan méltányos, befogadó óvodai nevelési rendszer megteremtésére

irányuló komplex program megvalósítása, amelynek kiemelt feladata hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi integrációjának elősegítése.

Intézményi létszámadatok (átlag)				
Intézmény	2023.03.31.	2023.06.30.	2023.09.30.	2023.12.31.
Bölcsőde	137 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 5 fő előjegyzett: 0 fő	136 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 6 fő előjegyzett: 0 fő	98 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 2 fő előjegyzett: 44 fő	128 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 3 fő, előjegyzett: 12 fő
Óvoda	361 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 24 fő	360 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 26 fő	362 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 20 fő	364 fő, ebből sajátos nevelési igényű gyermek: 25 fő

2.5.2. Intézményi- és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása

A Gyvt. 21. § (1) bekezdése értelmében természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő

vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére. Az étkeztetés intézményi- és szünidei gyermekétkeztetésből áll.

2.5.2.1. Intézményi gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/A. § (3) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai alapján a gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben.

Előzőekből következően Békés Város Önkormányzata látja el az intézményi gyermekétkeztetés feladatát a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde, a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola, illetve a Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium óvodai neveltjei, tanulói tekintetében.

A bölcsődékben, az alacsony életkorú gyermekekre vonatkozó ajánlásoknak megfelelően, helyben történik az ebéd elkészítése.

Békés Város Önkormányzata a gyermekétkeztetés önkormányzati feladatait nem saját fenntartású intézmény, hanem vásárolt élelmezés útján biztosítja, a közbeszerzési eljárás eredményeként létrejött szerződés értelmében a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. által. A gyermekétkeztetés adminisztratív feladatait, a megrendelést, a lemondást és a térítési díjak beszedését a Békési Polgármesteri Hivatal Gazdasági Osztálya látja el.

A József Attila utca 12. szám alatt lévő tálalókonyhán a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola tanulóinak étkeztetése, illetve a kapacitás kimerítéséig vendégétkeztetés történt.

A Jantyik utca 21-25. szám alatt lévő főzőkonyháról a Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde óvodai neveltjeinek étkeztetése történt. A Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium neveltjei, tanulói részére - a *Jantyik utca 21-25. szám alatti főzőkonyháról* - az ott működtetett tálalókonyhán a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek óvodás kortól középiskolás korig megtalálhatóak az intézményben. A korcsoport szerinti megoszláson belül vannak kollégisták (napi ötszöri étkezést igénybe vevők), napközisek (napi háromszori étkezést igénybe vevők), valamint menzás tanulók.

A lenti táblázatban a 2022 – 2023. évi normatíva elszámolásban szereplő adatok kerültek beírásra. Ezekben az intézményekben egy naptári évre két nevelési/gondozási év esik, ezért a létszámadatok folyamatosan változnak. Például a bölcsődékben májusban maximális a létszám, de szeptemberben lényegesen lecsökken, majd folyamatos növekszik a következő év augusztusáig. Az óvodákban kisebb a mozgás, de ott is minden hónapban más a létszám.

Az intézményi étkezésben résztvevők számának alakulása a 2023. évben	Étkezést igénybe vevők száma (fő)											
	100 % térítési díjat fizetők			50 % térítési díjat fizetők			Ingyenesen étkezők			Étkezők összesen		
Év	2021.	2022.	2023.	2021.	2022.	2023.	2021.	2022.	2023.	2021.	2022.	2023.
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde	35	40	25	-	-	-	340	352	360	375	392	385
Bölcsőde	13	16	12	-	-	-	70	72	75	83	88	87
Óvoda	22	24	13	-	-	-	270	280	285	292	304	298
Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola	166	194	170	84	95	94	98	106	92	348	395	356
- napközi	106	119	105	63	76	77	87	96	83	256	291	265
- menzás	60	75	65	1	19	17	11	10	9	92	104	91
Dr. Ilyés Sándor Speciális Intézmény	34	0	0	65	95	99	71	88	86	170	183	185
Óvoda	0	0	0	0	0	0	16	25	29	16	25	29
- 3 x étkezés	0	0	0	0	0	0	16	25	29	16	25	29
- menza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Általános iskola	34	0	0	26	38	44	34	41	37	94	79	81
- 3 x étkezés	33	0	0	24	36	39	33	40	35	90	76	74
- menza	1	0	0	2	2	5	1	1	2	4	3	7
Szakiskola, ebből	0	0	0	20	33	33	7	6	5	27	39	38
- 3 x étkezés	0	0	0	13	23	22	6	5	4	19	28	26
- menza	0	0	0	7	10	11	1	1	1	8	11	12
Kollégium, 5 x étkezés	0	0	0	19	24	22	14	16	15	33	40	37
	235	234	195	149	190	193	509	546	538	893	970	926

2.5.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. § a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, a központi költségvetés finanszírozásából. A szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára

- a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A szünidei gyermekétkeztetés lehetőségéről minden szünidő előtt levélben tájékoztatjuk a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek törvényes képviselőjét. A levélhez formanyomtatvány is csatolásra kerül, melyet a szülőnek kitöltve kell eljuttatnia a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központhoz. A leadott igényeknek megfelelően kerül megrendelésre az étkezés, amit a Janttyik utca 21-25. szám alatt található ebédlőben vehettek igénybe a jogosultak.

2023-ban az alábbiak szerint alakult a szünidei gyermekétkeztetést igénylők száma, napi átlagban:

Szünidei gyermekétkeztetés a 2023-as évben			
Szünidő megnevezése	Időtartam	Fő	Adagszám
tavaszi szünet	2 nap	28 fő/nap	56 adag
nyári szünet	43 nap	104 fő/nap	4.472 adag
őszi szünet	4 nap	37 fő/nap	148 adag
téli szünet	4 nap	133 fő/nap	532 adag

2.5.3. Gyermek átmeneti gondozásának biztosítása

A Gyvt. 45. § (2) bekezdése alapján a gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyelet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A gyermekek átmeneti gondozása keretében - *kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja* - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

Békés Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását az Orosházi Családok Átmeneti Otthonát működtető Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés alapján biztosítja, abban az esetben, ha a szülő a fenti okokból a gyermeke nevelését a családban nem tudja biztosítani.

Városunkban 2022. novemberében nyitotta meg kapuit az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ Csillagmajor Családok Átmeneti Otthona, akivel Békés Város Önkormányzata e feladatra szintén ellátási szerződést kötött.

2023-ban nem merült fel igény átmeneti gondozás biztosítására.

2/A. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) által meghatározott jegyzői feladatok

2/A.1. Családvédelmi koordináció

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik. A Korm. rend. 1/A. §-a alapján a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.

A tavalyi év során tárgyi ügypusban nem érkezett jelzés.

2/A.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

2023-ban

- nagykorú apa esetében 45 esetben vettünk fel teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot.
- 10 fő rendezetlen családi jogállású gyermekről kaptunk értesítést a születés helye szerinti anyakönyvvezetőtől. Ezen gyermekek vonatkozásában, felhívásunkra 6 esetben teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat született, így az apa adatai bejegyzésre kerültek a gyermek születési anyakönyvi eseményéhez.
- gyámhatósági ügyekben 34 megkeresés teljesítéseként folytattunk le környezettanulmányt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény tárgykörét a 2.1. pontban, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállását a 2.2. pontban részletesen kifejtettük.

Névmegállapítás, apasági perben anya pertársként való részvétele, és ismeretlen szülőktől származó gyermek ügyében eljárást nem folytattunk.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A járásszékhely település lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Békés város jelenleg hét településen látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait: Békés, Mezőberény, Köröstarcsa, Murony, Kamut, Bélmegyer és Tarhos tekintetében. Jelen beszámoló e tekintetben ad tájékoztatás a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról. Első részben részletezve a Központ, majd azon belül a szolgálat személyi, tárgyi, valamint szakmai sajátosságait, majd a második felében a jelzőrendszeri tanácsadó beszámolóját, valamint az intézkedési tervet rögzíti.

Család- és Gyermekjóléti Központ:

Személyi feltételek:

- 5 fő esetmenedzser
- 5 fő óvodai és iskolai szociális segítő
- 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser
- heti 15 órában pszichológus
- havi 2 órában jogász

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

A járás összes településén jól megközelíthető helyen található az intézmények, ahol az esetmenedzserek, a szociális segítők a munkájukat végzik.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek mind a hét településen megfelelőek.

Az irodák felszerelése (zárható szekrény, íróasztal, székek, polcok, bizalmas beszélgetésre alkalmas helység) megfelel a személyes segítő szakma követelményeinek.

- Az alapvető műszaki eszközök biztosítottak (minden kolléga rendelkezik lappal, biztosított a fénymásoló, nyomtató, mobiltelefon, internet) és a családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek az esetmenedzserek. A járási települések között, valamint Békés város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, hangfal, projektor, vetítövászson, Flipchart tábla, dvd lejátszó, ping-pong asztal, csocsóasztal).

A gyermekjóléti központ 2016. január 1-jétől ellátja a gyermekjóléti szolgálatnak az általános szolgáltatási feladatait, továbbá

a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;

b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít;

c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A Központ esetenedzserei és a településeken működő Szolgálatok családsegítői között szoros együttműködés zajlik, illetve a jelzőrendszerrel is együttműködnek és segítik egymás tevékenységét.

A Járási szolgálatok családsegítőivel havonta megbeszélést tartunk az aktuális teendőkről, változásokról, esetekről, ezzel is erősítjük az együttes munka hatékonyságát.

2021. július 1-től bevezetésre került a Gyermekeink Védelmében Rendszer, amely az adminisztráció elektronikus felülete. A veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos dokumentációt ezen a felületen kell rögzítenie a szakembereknek. A korábbi papír alapú iratanyagot szeretnék kiváltani ezzel, de sajnos sok a hibázási lehetőség, mivel a rendszer nem működik tökéletesen. A családsegítők és esetenedzserek rengeteg időt töltenek a felület

megismerésével, alkalmazásával. Az adminisztráció jelenleg sokkal több időt visz el, mint a terület bevezetése előtti papír alapú esetvezetés.

2022 februárjában kitört az orosz-ukrán háború. Rengeteg család menekült Magyarországra, többek között a Békési járásba is. A hozzánk forduló családok ügyében igyekszünk segítséget nyújtani, de a civil szervezetektől rengeteg támogatást kapnak.

Az esetmenedzserek 2023-ban **242 gyermek** ügyében (2022: 214 gyermek), gondozásában tevékenykedtek, folyamatos volt a kapcsolattartás.

2023. évben hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma (0-17 év) településenként:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Békés	79	3	40	5	127
Mezőberény	46	0	35	0	81
Köröstarcsa	11	0	6	0	17
Murony	6	0	2	0	8
Kamut	0	0	3	0	3
Bélmegyer	0	0	0	0	0
Tarhos	2	0	4	0	6
Összesen	144	3	90	5	242

A védelembe vett gyermekek száma **144** (2022: 109). Békésen 79 fő, amely növekedés 2022-höz képest (55 fő). Az utóbbi 2-3 évben egyre összetettebb problémával rendelkező gyermekek kerülnek látókörünkbe, melyek megoldására az alapszolgáltatás már nem rendelkezik eszközzel, nem elegendő az önkéntes együttműködés az alapellátás során, ezért hatósági intézkedést került fogyanatosításra. Természetesen az egyre komplexebb problémahalmazzal jelentkező családok tekintetében még hatékonyabb esetmenedzseri munkára van szükség, amihez fontos a családdal, valamint a jelzőrendszerrel és a családsegítővel való együttműködés. A szülők következtelen nevelési módszerei, megengedő szülői hozzáállás generálta gyermeki tünetek kezelése, a kortárs csoportok hatásai, a média és az internet által kinyitott világ komoly szakmai kihívás elé állítja a kollégákat. Sajnos a nem megfelelő telefonhasználat miatt egyre több probléma adódik. A gyermekek, fiatalok nem mérik fel a veszélyeket, nem érzik cselekedeteik súlyosságát (szexuális tartalmú videofelvételek készítése, közzététele; tanórai kép- vagy videofelvétel készítése, közzététele, stb.). A szülők nem kontrollálják gyermekeik telefonhasználatát, többször értetlenül állnak a megtörtént események bekövetkeztekor. Az iskolákban egyre több a bántalmazás, a normaszegő, órát zavaró magatartás. A szülők sok esetben nem állítanak fel szabályokat, kereteket, nem tudnak nemet mondani a gyermeküknek és emiatt a gyermek nem vagy nehezen tud alkalmazkodni az oktatási intézmény rendszeréhez, a házirendet nem tartják be, nem tisztelik tanuló társaikat, a pedagógusokat. Nő a lopások, a szabálysértés, bűncselekmények száma. A fentiek alapján szükségszerűvé válik a hatósági eljárás során előírt magatartás szabályokkal fékezni a deviáns viselkedések elterjedését.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2023-ban 3 gyermek esetében került sor, járási szinten. Mindhárom gyermek esetében Központunk tett javaslatot, A fenti esetekben sajnos nem sikerült a szülőknek olyan mértékben rendezniük helyzetüket, hogy a gyermekek a családban nevelkedjenek, így kiemelésükre került sor. A családgondozás során láthatóvá vált, hogy a hazagondozhatóvá válás nem fog teljesülni, ezért mind a 3gyermek esetében a későbbiekben nevelésbe vétel javaslatára került sor. A tavalyi évben történő családból való kiemelés okai: az újszülött érkezésére nem biztosítottak a szülők megfelelő körülményeket, szülők életvitele, elhanyagolása, életvezetési problémák, szociális és családi krízis.

A *nevelésbe vett* gyermekek száma a járásban 90fő (2022: 89 gyermek). Nevelésbe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani. Napjainkban nincs meg az a támogató természetes bázis a családok mögött, mely a prevenciós szakemberek által biztosított szolgáltatások mellett képessé teszi őket a gyermekek gondozására. Békésen jelenleg **40** gyermek (2022: 43) *van nevelésbe véve*. A 2022-es évhez képest jelentős változás nem történt. A szülők a védelembe vétel során sem tudtak megfelelő életkörülményeket teremteni gyermekeiknek, nem működtek együtt a szociális szakemberekkel, illetve olyan családok költöztek a járás településeire, akiknek gyermekei már korábban kiemelésre kerültek. Az ideiglenes hatályú elhelyezésből sikertelen hazagondozás miatt 3 gyermek esetében is nevelésbe vételre került sor. A nevelésbe vett gyerekek családjait a lakás- és életkörülményeik megváltoztatásában segítjük, hogy gyermekeiket önállóan tudják nevelni, gondozni. Fontosnak tartjuk, hogy a személyes segítő kapcsolat során a családok maguk érezzék a változás szükségességét, az együttműködés az ő érdekeit szolgálja. Bizalmon alapuló segítő kapcsolatot igyekszünk kialakítani és remélhetőleg a gondozási folyamat során problémamegoldó képességük erősödik, alkalmassá válnak problémáik kezelésében. 2023-ban egy gyermeket sem (2020., 2021-ben egy gyermeket sem tudtunk, 2022-ben egy gyermeket) sikerült a saját családjába visszahelyezni, ami nagyon kivételes esetben fordul elő egyébként is.

Az esetmenedzserek és családsegítők feladata a gyermek - szülő kapcsolattartásának fenntartására motiválás, megakadályozva ezzel az érzelmi elszakadást. A legtöbb szülő életkörülményeiken változtatni nem tud, nehezen motiválhatók. A gyermekek családba történő visszagondozása elenyésző. Legtöbb esetben ugyanis nem tudják megteremteni azokat a feltételeket, még segítséggel sem, amelyek eredményeként a gyermekeket családjába visszahelyezhetik. Még a gyermek látogatása is olyan nehézséget jelent sokuk számára, amelyet anyagi lehetőségeik, illetve hozzáállásuk nem tesz lehetővé. Azok a szülők, akik megfelelően motiválhatók, folyamatosan kapcsolatot tartanak az esetmenedzserekkel és családsegítőkkal, és a gondozási-nevelési terv szerint folyamatosan egyeztetik a visszakerülés feltételeit, segítséget nyújtanak a feltételek teljesítésében a hazagondozás eredményesen lefolytatható. Különösen ott eredménytelen a visszagondozás- és ez többségében a súlyos elhanyagolásban érintett gyermekek esetében igaz-, ahol a szülői ház körülményeihez képest lényegesen jobb körülmények közé kerül a gyermek, és bekerülést követően jól érzi magát. Több esetben rendkívül nehéz tartani a kapcsolatot a szülőkkel, mivel változtatják lakhelyüket, és ezt nem jelzik az esetmenedzserek, családsegítőnek.

A családból való kiemelés okai között az életvezetési, gyermeknevelési problémák vagy más szociális és családi krízis szerepel. A családban a veszélyeztető okok megszüntetése érdekében

végzett gondozási tevékenység elengedhetetlen.

Utógondozásra, a nevelésbe vétel megszüntetése után, 5 gyermek esetében került sor, míg 2022-ben szintén 5 gyermek esetében történt utógondozás.

2016. évtől kezdve fokozottabb figyelem jut a hatósági intézkedéssel érintett gyermekekre. Ez lehetővé teszi, hogy több szakember (esetmenedzser, családsegítő) egyszerre segítse a családokat problémáik megoldásában. Az esetmenedzserek meghatározott napokon és időben vannak jelen a járás településein. Természetesen azonnali intézkedés vagy krízishelyzet esetén kapcsolatba lépnek a családdal, gyermekkel.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma:

	Tevékenységek száma
Szociális segítő tevékenység	164
Esetkonferencián részvétel	22
Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	46
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel nevelésbe vétel	32
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel védelembe vétel	44
Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	0
Családlátogatás	599
Környezettanulmány készítésében való közreműködés	28
Környezettanulmány készítése önállóan	67
Egyéb	9
Összesen	1011

Speciális szolgáltatások

- A **készenléti szolgálat** működtetésével napi 24 órában telefonon elérhető a segítő szakember a krízisben lévők számára. 2016-2019. között nem érkezett azonnali intézkedést igénylő hívás, míg a 2020-ban kialakult járványhelyzet alatt már 6 alkalommal hívták fel (2022-ben 7 alkalom) a készenléti telefonon ügyeletes szakembereinket. 2023-ban 3 alkalommal telefonáltak a nyitvatartási időn kívül a segítségre szorulóknak. Minden alkalommal gyors megoldás született a felmerült problémával kapcsolatban, azonnali intézkedésre nem került sor és másnap, vagy a hétvégét követő első munkanapon az illetékes Szolgálat a hívás tartalmával kapcsolatban értesítésre került.
- **Pszichológiai tanácsadásra** összesen **493** alkalommal (2022: 541 alkalom) került sor. Békésen **369 alkalommal 67 fő** (2022: 75 fő), míg Mezőberényben **124 alkalommal 25 fő** (2022: 26 fő) vette igénybe.

A szolgáltatást igénybe vevők köre: a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kliensei, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok kliensei, az Átmeneti Szállók lakói, általános- és középiskolás tanulók, a város lakói.

Problémák: viselkedési zavarok, tanulási problémák, krízishelyzet, kezdődő neurózisok, életvezetési problémák, személyiségzavarok.

A segítség módjai: konzultáció, pszichológiai tanácsadáskrízis tanácsadás, személyiségteszt kitöltése, igény szerint csoportos foglalkozások.

- **Jogi segítségnyújtást** igényelt **16 fő** (2022: 16 fő) **Békésről** és **44 fő** (2022: 12 fő) **a járás településeiről, összesen 64 alkalommal** (2022: 36 alkalommal).
- **Kapcsolattartási ügyelet:** Központunk 2016. január 1. óta rendelkezik formálisan kapcsolattartási ügyelettel, ezért a jelentkező igényekre azonnal és rugalmasan reagál. Azon szülők, nagyszülők, akik Bíróság, illetve Gyámhivatal által kiállított gyermek elhelyezési dokumentummal rendelkeznek, a kapcsolattartás rendezetlensége esetén kérhetik a kapcsolattartás leszállítását Intézményünkbe, mint helyhez kötött felügyelt kapcsolattartás. A kapcsolattartás leginkább szervezetünk nyitvatartási idejében, vagy azon túl esedékes. (hétköznapi esténként, péntek délután). A gyermekvédelmi szakemberek rugalmasan lehetőséget adnak a szülő-gyermek biztonságos, nyugodt körülmények közötti találkozásra. 2023-ban is főként szakellátásban elhelyezett gyermek és szülei közötti felügyelt kapcsolattartásra került sor. Továbbra is jellemző, hogy a lakásotthonok, illetve a nevelőszülők nem szívesen adnak teret saját ingatlanukban a náluk elhelyezett gyermek/ek és szülei kapcsolattartásának. Ilyenkor a Gyámhivatal Központunkat jelöli ki a találkozás helyszínéül és szakembereink segítségét is igénybe veszik. Néhány esetben csak a helyiséget biztosítjuk, szakember jelenlétére nincs szükség. 2023-ban **75 alkalommal 38 gyermek és szülei** vették igénybe a kapcsolattartási ügyeletet (Békés városban 2022: 71 alkalom 32 fő).
- **Mediáció:** egy olyan közvetítői tevékenység, konfliktuskezelési technika, amely során külső, pártatlan közvetítő (mediátor) segíti a vitás feleket abban, hogy konfliktusaikat tárgyalásos úton rendezzék úgy, hogy mindkét fél számára elfogadható, és betartható megállapodás szülessen. Nagy előnye, hogy a kliensek - ellenben a bírósági „kényszerítő” helyzettel - önkéntesen vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. Intézményünkben két okleveles mediátor áll a kliensek rendelkezésére. 2023-ban 5 alkalommal 10 fő vette igénybe a szolgáltatást.
- **Családterápia:** Igény szerint, az intézményi megkeresést követően lehetőség van család- és párterápia igénybevételére, a családon belüli működési zavarok, konfliktusok kezelésére, megoldására. 2023-ban nem merült fel igény a szolgáltatás nyújtására.
- 2018. január 1-től kötelező a járási Központoknak **szociális diagnózist** készíteni, melynek megvalósításában az EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-0001 kiemelt projekt keretében egy fő szociális diagnózis felvételi szakértő alkalmazására nyílt lehetőség.
A diagnózis elkészítésére való felkérést minden járási szolgálatnak továbbítania kellett azon kliensek esetén, akik
 1. a család-és gyermekjóléti szolgálatnál megkötött megállapodás alapján nyújtott esetkezelés során a szolgálat szolgáltatásain kívül egyéb szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele látszik szükségesnek az egyén és családja támogatására,
 2. az egyén közvetlenül a család-és gyermekjóléti központnál kér segítséget problémái megoldásában – ide nem értve a központ speciális szolgáltatását igénylőket,
 3. a család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ munkatársa egy igénylője vonatkozásában annak elkészítését kéri.
 4. a Szt. 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagja kezdeményezi a diagnózis elkészítését.
 2023-ban 8 (2022: 8) diagnózis felvételére került sor, mely 24 főt érintett.

- 2018. szeptember 1-től a Család- és Gyermekjóléti Központoknak kötelező feladatként kell ellátniuk az **óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységet** (1000 gyermekenként 1 fő segítő alkalmazásával) a járás mind a hét településén, az összes köznevelési intézményben (állami és egyházi fenntartású óvodáknál, általános iskoláknál, középiskoláknál, kollégiumoknál egyaránt). A Békési járás **17** köznevelési intézményében **40** telephelyen látta el feladatait **5 fő** segítő, **közel 5000 gyermek** tekintetében.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenció eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel. Az együttműködési megállapodás tartalmazza

- a) az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást nyújtó személy megnevezését, valamint a szolgáltatás célját, tartalmát, helyszínét és annak megjelölését, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő mely időpontban látja el tevékenységét az intézményben, és
- b) a köznevelési intézmény nyilatkozatát arról, hogy biztosítja
- ba) az óvodai és iskolai szociális segítő bejutását az intézménybe és
- bb) a szolgáltatás nyújtásához szükséges külön helyiséget és az infrastruktúrához való hozzáférést.

A szakmai létszámot tekintve a 2022-es évben változások voltak. Mind az 5 fő segítő pozícióban személyi változások történtek. 2023-ban sikerült mindegyik állás helyet betöltenünk és egy éve stabil gárdával dolgozunk.

Tevékenység (egyéni esetkezelés)	
Tanácsadás	314
Konzultáció	1223
Információnyújtás	656
Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás	47
Családlátogatás	40
Krízisintervenció	18
Konfliktuskezelés (közvetítés)	135
Delegálás	76
Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása	149
ebből jelzés küldése a szolgálat, központ felé	58
Esetmegbeszélés, esetkonferencia	80
Összesen:	2728

tevékenység	ebből elért óvodás gyermekek száma	ebből elért általános iskolás gyermekek száma	ebből elért középiskolás gyermekek száma	elért szülők száma	elért szakemberek száma
egyéni szociális munka	164	310	144	353	457
csoporthoz tartozó szociális munka	887	1000	435	179	272
közösségi szociális munka	472	996	523	1297	362

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat:

Személyi feltételek:

- 5 fő családsegítő
- 2 fő részmunkaidős családsegítő

A személyes gondoskodást végző személyek, a működési feltételekhez előírt képesítési előírással rendelkeznek.

Intézményünk a település központjában, jól megközelíthető helyen található, egy épületben a Család- és Gyermejjóléti Központtal.

Tárgyi feltételek:

A tárgyi feltételek megfelelőek.

- Minden családgondozó külön számítógéppel rendelkezik, valamint biztosított a telefon, fax, fénymásoló, scannelés használat, internet-hozzáférés, mobiltelefon. Az irodai helyiségek

jól kihasználtak, minden családsegítőnek van íróasztala, számítógépe, pendrive-ja, zárható iratszekrénye. Bizalmas beszélgetésre kialakított helyiség biztosított az intézményben.

- A családlátogatásokhoz kerékpárral rendelkeznek a családsegítők. A város távoli pontjaira és a külterületre a Központ személygépkocsijának igénybe vételére van lehetőség.
- Rendelkezünk a szabadidős tevékenységek, szakmai programok lebonyolításához szükséges eszközökkel (laptop, hangfal, projektor, vetítővászon, Flipchart tábla, dvd lejátszó, ping-pong asztal, csocsóasztal).

A szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A **családsegítés** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. Ő jeleznek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátási területén - felkérésre - közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában.

Családsegítés keretében, térítésmentesen szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a működési területén élők számára. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget. A szolgáltatás igénybevételének bemeneti korlátja nincs, életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött az igénybevétel. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatás.

A szolgálat szabadidős és prevenció tevékenysége:

A prevenció tevékenységeinket többféle céllal is szükségesnek tartjuk működtetni. Elsőként közvetlen segítséget kívánunk adni a különféle problémával küzdő gyermekeknek, gyermekes családoknak, valamint szeretnénk tartalmas szabadidős tevékenységekbe bevonnani a gyermekeket, családokat. Emellett pedig igyekszünk elő segíteni a szocializációjukat, konfliktusmegoldó képességük fejlődését, társadalmi beilleszkedésüket és nem utolsósorban a családgondozói munka sikerességéhez is hozzájárul a család működésének jobb megismerésével.

A programjaink célja:

- a gyermekek szabadidejének értelmes, életkornak megfelelő kitöltése,
- „csellengés” megszüntetése,
- az elsődleges emberi kapcsolatok hiányának pótlása,
- az értékválság kialakulásának megelőzése.

A 2023. évben újra meg tudtuk szervezni az összes szabadidős programunkat:

- 2023-ban kilencedik alkalommal került megrendezésre a **Kortárssegítő tábor 2023. június 19-június 23.** között a Durkó u. 6. sz. alatt a Nefelejcs Székházban, **15 fiatal** részére. A tábor célja olyan közösség- és egészségfejlesztési módszer kialakítása a fiatalok körében, akik a helyi értékrenddel, szokásokkal, kultúrával adaptív identitástudatot legyenek képesek kialakítani. További célja volt, hogy a képzést követően a Kortárssegítő a fiatal közösségben árnyalja a világról kialakuló képet, eligazítsanak és közbenjárjanak a problémák megoldásában, elősegítsék a pihenést és az alternatív regenerálódási lehetőségeket, biztosítsák az információihoz való hozzájutást (új információs csatornákat nyissanak meg), referencia és kontrollcsoportként funkcionáljanak, fokozzák az érzelmi teherbírást és erősítsék az identitástudatot. A hét folyamán mentálhigiénés szakember foglalkozásán, Szociopoly társasjátékot próbálhatták ki és önismereti-kapcsolatépítési csoportfoglalkozáson vehettek részt a fiatalok.
- Intézményünk **2023. június 26-tól - 2023. július 21-ig nyári napközis tábort** szervezett 4 héten keresztül, a városban élő kisiskolások számára. A Durkó u. 6. sz. alatt a Nefelejcs Székházban került megrendezésre, ahová elsősorban 7-12 év közötti gyermekek jelentkezését vártuk. Ezen időszak alatt (4 hét) átlag **napi 25 fő** gyermek felügyeletét biztosítottuk. Összesen **54 gyermek** vett részt a táborban. A város minden iskolájából jelentkeztek gyermekek, és **a klienskörbe tartozó gyermekeinket** is bevontuk. A gyermekek napi háromszori étkezésben részesültek. A táboroztatásban részt vevő dolgozók intézményünk dolgozói közül kerültek ki. A tábor megvalósítása minden héten 4 fő intézményi munkatárs és 2 fő nyári diákmunkás feladata volt, de munkájukat heti szinten 1-2 fő önkéntes, valamint technikai személyzet is segítette. A heti programtervezetet úgy állítottuk össze, hogy abban az irányított csapatmunkára, az egyéni és a közösségi élményszerzésre, az egyéni erősségek kidomborítására és a pihenésre, a kötetlen barátkozásra, játékokra egyaránt legyen lehetőség.
- Szolgálatunknál továbbra is működik a gyerekek részére segítségként működő **korrepetálás**. A hátrányos helyzetű, tanulási zavarokkal, erre épült magatartászavarokkal küszködő gyermek leszakadását csak fokozza, ha az iskolában sorozatos kudarcok érik, ezek leküzdéséhez, feldolgozásához nem, vagy csak igen csekély mértékben kap segítséget. A klienskörünkbe tartozó sikertelen teljesítményt nyújtó tanulókkal felvéve a kapcsolatot, napi rendszerességgel, a készségtárgyakon kívül minden tárgyból vállaltuk a tanulók felkészítését. A nyári időszakban az óvodai és iskolai szociális segítők és önkéntesek segítették a gyermekek felkészülését. **2023-ban** összesen **20 gyermek 248 alkalommal** vett részt folyamatosan a foglalkozásokon, és **eredményesen** teljesített a pótvizsgákon, illetve felzárkóztatásuk történt meg. Fontosnak tartjuk, hogy a klienskörünkbe tartozó gyerekek eredményeket, sikereket tudjanak elérni.

- 2023-ban is minden szünetidőben lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére napi egyszeri meleg étel biztosítására. Lebonyolításában a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ az önkormányzattal együttműködve közreműködött. A program célja, hogy az iskolai szünetidőben is megfelelő minőségű ételhez jussanak a rászoruló gyermekek, ezáltal a gyermekéhezés felszámolható legyen. Az étkeztetés koordinálását 2 fő családsegítő látta el. A **tavaszi szünetben 28 gyermek** (2022: 22gyermek), a **nyári szünetben 2022. június 19-től augusztus 16-ig** terjedő időszakban 43 munkanapon keresztül, összesen **104 gyermek** (2022: 128 gyermek), az **őszi szünetben 37 gyermek**, míg a **téli szünetben 70** (2022: 122 gyermek) **rászoruló gyermek** számára vált biztosította a meleg étkezés. A bölcsődés és óvodás korú gyermek esetében felhívtuk a szülő figyelmét, hogy a nyári gyermekétkeztetésben és a bölcsődei/óvodai nevelésben egyszerre a gyermek nem vehet részt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét a helyi médiában tettük közzé, valamint klienskörünkből kerültek be a programba azok a gyermekek, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű határozattal rendelkeztek. Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a szülőktől az intézményünkhöz beérkező nyilatkozatok (dokumentumok) alapján történt. Ebben a szülők azt is jelezheték, ha gyermekük valamilyen speciális diétát igényel (cukor, laktóz, gluténérzékeny, sertéshúsmentes). Az étkeztetésben résztvevők névsorának összeállítása a dokumentumok alapján történt. Az ebédek elkészítésében a Prizma FM Zrt. vett részt és a Reményhír Intézmény Eötvös József Általános Iskola konyháján került kiosztásra. Az ételek kiosztása minden esetben elvitellel történt.
- „**Házhoz megy a Mikulás**” programunkkal 2023-ban ismét **100 gyermeket** örvendeztetünk meg több helyi vállalkozó felajánlásából összeállított csomagokkal. A családokat otthonukban kereste fel a Mikulás és segédje.
- Részt vettünk a városban összegyűjtött táblás csokoládék szétosztásában is december hónapban.
- Az Önkormányzat által szervezett **Városi karácsonyi ünnepség** előkészítésében és lebonyolításában szolgálatunk is szerepet vállalt az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan. Ezek

küzdenek a mindennapok nehézségeivel, akik számára az ünnep sem kivétel. Városunkban már hagyomány jelleggel minden év decemberében kerül megrendezésre a Városi Karácsony, ahol a rászorulók számára tartós élelmiszer csomag kerül kiosztásra, hogy ezzel egy kis meleget vigyünk az otthonokba és élelmiszert juttassunk az asztalokra. 2023-ban már **200** ajándékcsomag került kiosztásra, melyet a város adományoz a leginkább szűkséget szenvedők részére. Ismét szabadtéren, a Gödörben került sor a csomagosztásra.

- 2013. óta intézményünk akkreditáció folyamán jogosulttá vált *Iskolai Közösségi Szolgálat* biztosítására. Ennek keretében 2023-ban 9 fiatal (2022-ben 7 fő) jelentkezett önkéntes munkára szolgálatunknál, melynek során átlagosan, személyenként 5 napot töltöttek idős ellátásban vagy Gyermekjóléti Szolgálatnál. A program keretében a diákok megismerhetik készségeiket, kompetenciahatáraikat, a közösségben rejlő erőket. Első lépcsőfok a munka világába.

2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése

A Gyvt. 39.§ (3) bekezdése feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgálatoknak az *észlelő és jelző rendszer* működtetését. Ugyanezen törvény 17.§ (1),(2) és (3) bekezdése felsorolja azon szakembereket és azok feladatait, aki kapcsolódnak a gyermekvédelmi munkához. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

2023-ban továbbra is azt tapasztaltuk, hogy jellemzően „sokproblémás” családok kerülnek a látókörünkbe, egyre komplexebb és mélységében nehezebben felszínre hozható nehézséggel küzdenek a családok. Nagyon sokan élnek nehéz anyagi körülmények között, nélkülözésekkel küszködve, mely nehezíti a gyermekek ellátását. Egyre gyakoribbak a gyermekek erőszakos magatartása, és egyre alacsonyabb életkorban jelentkeznek. Az igazolatlan iskolai hiányzások száma továbbra is igen magas, valamint a fiatalkori bűnözés is egyre inkább gyakori a klienskörünkben. A konfliktusba került emberek közti kommunikáció általában eredménytelen, az előítélet, a gyanakvás, a harag irányítja őket, ami megakadályozza, hogy tisztán lássák a helyzetet, illetve felismerjék saját érdeküket. Ebben a felek közötti kommunikáció javításában, konfliktusfeloldásban, kompromisszumra jutásban nyújtanak segítséget a speciális végzettséggel is rendelkező családsegítők, esetmenedzserek. A kialakult járványhelyzet ugyanakkor az idősebb generációt is anyagilag, egészségileg rosszabb helyzetbe sodorta, és problémáikkal Szolgálatunkhoz fordultak, vagy jelzés érkezett a bajbajutottakról.

A veszélyeztetettség megelőzésének szerves része a Szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszer, valamint segítségül szolgál még, a nem állami szervek bevonása is. A gyermekjóléti szolgálatnak sikerült megfelelő kapcsolatokat kialakítani a jelzőrendszer tagjaival, azaz az önkormányzattal, nevelési és oktatási intézményeivel, egészségügyi és szociális ellátórendszerekkel, pártfogó felügyelői szolgálattal, helyi rendőrséggel, gyámhivatallal. A tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az együttműködés keretében a nevelési-oktatási intézmények felkeresése, személyes találkozás az óvodapedagógusokkal, pedagógusokkal, gyermekvédelmi felelőssel, esetmegbeszélések, esetkonferenciák történnek. A Békés Vármegyei Kormányhivatal Békési Járás Járási Gyámhivatala dolgozóival szinte napi kapcsolatban vagyunk, hogy közös eseteinket a lehetőségeinkhez képest a megfelelő módon tudjuk kezelni. Dilemmáink esetén a dolgozók véleményét és tanácsait kikérve a legtöbb esetben segítséget és támogatást kapunk a munkánkhoz. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett gyermekvédelmi munkájukkal teszik hatékonyabbá a gyermekjóléti szolgálat munkáját, hisz az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni.

2023-ban az írásbeli jelzőrendszeri **jelzések száma** összesen **298** db (2022-ben 276 db). Nőtt a jelzések száma a megelőző évhez képest. A vezető jelzést tevők ismét a köznevelési intézmények és a védőnői szolgálatok, hiszen ők vannak legnagyobb arányban közvetlen kapcsolatban a gyermekekkel. A problémák továbbra is egyre összetettebbek és a jelzőrendszeri tagok összefogására van szükség, hogy a családoknak segítséget nyújthassanak a problémáik megoldásában. A jelzőrendszerrel való kapcsolattartás formái: írásos bejelentések, telefonos kapcsolattartás, személyes megkeresés, közös családlátogatás.

A jelzőrendszerrel való kapcsolataink **kölcsönösek és eredményesnek mondhatók**. Vannak intézmények, akikkel napi kapcsolatban vagyunk és azonnali intézkedést igénylő esetekben, telefonon tájékoztatjuk egymást. 2023-ban **6 alkalommal** került sor szakmaközi kerekasztal - jelzőrendszeri találkozóra, amelyen egy-egy alkalommal jelzőrendszer tagjai, szakemberek vettek részt. Sor került az aktualitások megbeszélésére és az egyéni problémákkal kapcsolatos konzultációra is a szakemberek és a családsegítők, esetmenedzserek között.

3. A kialakult veszélyeztetettség kezelése, veszélyeztetettség megszüntetése

Ahhoz, hogy a veszélyeztetettség kezelését megkezdjenek, szükséges az okok feltárása.

A Család- és gyermekjóléti Szolgálat munkatársai között, illetve a Központ esetmenedzserei között szoros együttműködés zajlik, egymás jelzőrendszereként működnek és segítik egymás tevékenységét.

A Szolgálatnál 2023-ban **666 fő** (2022-ben 540 fő) jelent meg, amelyből **291 fő** 0-17 éves **gyermekkorú** (2022-ben 241 fő).

291 (2022:241 gyermek) gyermekkel és családjával (285 család) rendszeres a kapcsolattartás, ebből 127 gyermek a Központnál is nyilvántartásba van véve, hiszen esetükben már hatósági intézkedésre is sor került. A családsegítők és az esetmenedzserek munkája egymásra épülő, egymást kiegészítő. Folyamatos a köztük való kapcsolattartás, hogy a problémák minél előbb rendeződjenek, a hatósági intézkedés megszüntetésre kerüljön, és előbb utóbb a család önállóan, segítség nélkül boldoguljon.

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	16	72
Családi – kapcsolati konfliktus	12	58
Családon belüli bántalmazás	3	5
Elhanyagolás	10	25
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	8	22
Gyermeknevelési	45	99
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	11	38
Magatartászavar, teljesítményzavar	11	43
Fogyatékoság	3	15
Lelki – mentális	5	30
Szenvedélybetegség	4	12
Egészségi probléma, egészségkárosodás	1	18
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	36
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	17	74
Ügyintézésrel kapcsolatos	5	74
Információkérésrel kapcsolatos	5	58
Egyéb	0	0
Összesen	158	679

A klasszikusnak mondott családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat összeolvadásával a jelentkező problémák is átalakulóban vannak. Még inkább előtérbe kerülnek az életvezetési, gyermeknevelési, családi-, kapcsolati problémák, illetve hangsúlyos maradt az anyagi probléma. Az ellátottak száma évenszinten **666 fő**. Ebből **20 fő** estében egyszeri alkalommal történt segítségnyújtás, amely főként anyagi problémák megoldását segítette elő. A Szolgálatnál megfordult ügyfelek között magas a munkanélküliek és inaktívák száma, bár a városban működő Közmunka program és a pályázatok keretében működő foglalkoztatás/képzés nagy arányban biztosít elhelyezkedési lehetőséget.

A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevőlegesen is segítséget tudunk nyújtani. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt. Ezért nagyon fontos, hogy a hozzánk fordulóknak megfelelő tájékoztatást tudjunk nyújtani a gyermekvédelmi, szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról.

A nyilvántartásunk alapján kimutatható, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek gazdasági aktivitását tekintve leggyakrabban álláskereső és inaktív személyekkel kerültünk kapcsolatba. A második nagy csoportot képviselik a középosztálybeli családok. A hozzánk forduló kliensekből eltartott gyermek és fiatalok aránya magas, akikkel nagyrészt a

családlátogatások, szabadidős programok rendezésekor kerülünk kapcsolatba. Az aktív keresők, foglalkoztatottak főként speciális szolgáltatásainkat választják.

Az ügyintézés folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal, szolgáltatókkal is kapcsolatba kerültünk (Békés Vármegyei Kormányhivatal, Békési Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Békés Vármegyei Kormányhivatal Békési Járási Hivatala, Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság, Magyar Államkincstár, Alföldvíz, MVM, Pándy Kálmán Kórház szociális munkása, Réthy Pál Kórház szociális munkása, Békés Vármegyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve, Rendőrség, Oktatási Intézmények, Idősek Otthona, Gondozási Központ, Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Kábelszolgáltatók, Házi orvosok, Pártfogó felügyelő, Hivatásos gondnok, Vöröskereszt, Civil Szervezetek stb.)

Iskolai végzettség alapján a legtöbb ügyfél az általános iskola 8. osztályát végezte el, valamint valamilyen szakmával rendelkezik. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a legtöbb esetben nem piacképes szakmával rendelkeznek. A család összetétele alapján a házasársi, illetve élettársi kapcsolatban gyermekkel együtt élők azok, akik elsősorban megkeresik szolgálatunkat, de magas az egyedülálló igénybe vevők száma is. Sok esetben tapasztalható az elmagányosodás, a családok is úgy érzik, hogy csak magukra számíthatnak. A családok természetesen támogató rendszere hiányos, ezért fordulnak a professzionális segítők irányába. Valamint megjelent a szülői érdektelenség. Nem foglalkoznak a gyermek iskolai előmenetelével, nem tartják az osztályfőnökkel a kapcsolatot. Még mindig élnek a Covid-19 utóhatásaként élő hiányzások lehetőségével. Cinkostársak ebben gyermekeikkel.

Prevenációs programjaink megvalósítása a Központtal összefonódva történik, hiszen közösek az elérendő célok (csellengés megelőzése, szabadidő hasznos eltöltése, tankötelezettség teljesítése stb.).

Adományok: Az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak. A szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van a természetbeni segítségnyújtásra (ruhaadomány osztása, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítése, tartós élelmiszer), szolgáltatások közvetítésére (telefonálás, fénymásolás, fax küldése). Egész évben érkeznek Szolgálatunkhoz, mind Intézményi, mind egyéni felajánlások. Mindent megtettünk azért, hogy minél több adományt tudjunk eljuttatni a rászorulóknak, így volt *élelmiszer, ruha, játék, és bútor stb., osztás*, ami megkönnyítette a nehéz körülmények között élő emberek mindennapjait. Intézményünk számára az év kiemelt időszakát jelenti a téli időszak és a karácsonyi előkészületi idő. 2023-ban folytatódott a Mentálhigiénés Egyesület közvetítésével az Élelmiszer Bank által péksütemény, zöldség-gyümölcs adomány szétosztása, a Magyarok kenyere program keretében lisztet osztottunk a rászorulóknak, valamint 17 tartós élelmiszer-tisztítószer csomag került jó helyre a Karácsonyi Angyalok által.

A téli hónapokban megkülönböztetett figyelmet fordítanak munkatársaink a hajléktalanokra, az idősekre, a rászoruló nagycsaládosokra és egyedülállóakra. 2023-ban 13 (2022: 7) jelzőrendszeri megkeresés és állampolgári bejelentés érkezett, idős, magányos személyekkel kapcsolatban, akik napok óta nem mozdultak ki otthonukból, vagy vélhetően segítségre szorultak. Minden esetben felkerestük a célszemélyeket és felajánlottuk segítségünket, konkrét lépéseket tettünk helyzetük javítása érdekében (gondnokság alá helyezés elindítása, egyszeri segély a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól, stb.).

Adósságkezelési Szolgáltatás: A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, eladósodott, de fizetőképességet mutató családok adósságterheinek enyhítése és lakhatási feltételeik megőrzése, körülményeik javítása céljából adósságkezelési szolgáltatást és tanácsadást nyújtunk az Önkormányzat támogatása által. Az adósságkezelési szolgáltatás adósságcsökkentési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll. Az adósságkezelési Szolgáltatások igénybevétele között 2 évnek kell eltelnie, nem megfelelő együttműködés esetén a szolgáltatás megszüntetésre kerül, ezt követően pedig csak 3 év múlva igényelhető meg újra. Az adósságcsökkentési támogatásra továbbra is az jogosult, akinek a közüzemi tartozás összege 50.000 Ft-ot meghaladja és 6 hónapnál régebbi a tartozás összege. Az igénybevétel jogosultságának jövedelem határa egyedülállóknál 42.750 Ft, míg a családoknál 28.500 Ft ez az összeg. Az adósságkezelés során az Önkormányzat 50%-os vállal ki fizetni, azt is 100.000Ft-ig, a fennmaradó 50% illetve azon felüli összeg az ügyfelet terheli. Az 50%-os részt az ügyfél maximum 12 havi részletben vállalhatja ki fizetni. Békés városában, a kezdetekben nagyon sok igénybe vevő volt, de az évek során annyit változtak a feltételek, hogy egyre kevesebben tudják igénybe venni ezt a típusú támogatást. Szerencsére folyamatosan növekszik azon háztartások száma, ahová felszerelésre került az előre fizetős mérőóra akár villany-, akár gázszolgáltatás esetén. Növekszik a védendő fogyasztók száma is, mely státusz egyik előnye, hogy könnyebben kap az ügyfél egy évben egyszer részletfizetést és több hónapra, mely nagy segítség tud lenni a hátralékos háztartásoknak.

2023-ban **8 fő** (2022: 5 fő) tudta igénybe venni a szolgáltatást. Minimálisan nőtt az igénybe vevők száma, mivel a nehéz helyzetben lévő családok egyre inkább az előretöltős órákat preferálják mind a villany, mind a gáz szolgáltatás esetében.

Települési krízistámogatás: Intézményünk továbbra is végzi az krízistámogatás előkészítési munkáit, mely formája vissza nem térítendő támogatás. A kérelmek száma az előző évekhez képest továbbra is csökkenést mutatott. Az Önkormányzat támogatást eseti jelleggel, az alábbi formákban nyújt a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő családok, illetve személyek részére:

a) készpénzben,

b) természetben (közmutartozás esetén a közüzemi szolgáltatóhoz történő utalással, tartós ételkészítés formájában, tüzelőanyag formájában, gyógyszer-támogatásként, az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként). A kérelmek esetében megállapított jövedelem határ egyedülállóknál 57.000 Ft, családoknál 37.050 Ft/fő. A segély és kölcsön kérelmeket leginkább a megélhetéshez való hozzájárulásra, illetve közüzemi számla elmaradások rendezésére, tüzifára, ételkészítésre nyújtják be.

2023-ban Intézményünkhöz előkészítésre benyújtott **kérelmek összesen: 74 db** (2022: 120 db). Ez a korábbi évekhez képest további drasztikus csökkenést mutat. Évekre visszavevethetően folyamatosan csökken a pénzügyi segítséget kérő lakosok száma. Évek óta jóval kevesebben kérnek pénzügyi segítséget, illetve az adományok által valóban azt a réteget sikerült támogatnunk, akik egyébként az önkormányzathoz fordultak volna támogatásért.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ további szolgáltatásai közül jellemzően a **Támogató Szolgálat** tevékenysége terjed ki a gyermekekre. A tavalyi évben naponta 2 fogyatékos gyermeket a békéscsabai Esély Pedagógiai Központba, valamint 2 gyermeket a helybeli Dr. Illyés Sándor Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és

Kollégiumba szállítottak. Heti egy alkalommal egy óvodáskorú gyermeket pedig fejlesztésre vittek a településen belül. Ezen kívül a hozzánk forduló fogyatékos gyermeket nevelő szülőket segítjük orvosi vizsgálatokra, fejlesztő foglalkozásra való eljutásban /Békéscsabára, Gyulára, Budapestre, Szegedre 5 gyermeket összesen 18 alkalommal/.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat legnagyobb kihívásai a mélyülő szegénység okozta hátrányok, a gyermekek iskolai tankötelezettség teljesítésének hiánya, a motiválás - ami sokszor egyoldalú a szülői együttműködés híján-, valamint a 16. életévet betöltött fiatalokkal való szociális munka, akik már nem tankötelezettek, és valamilyen oknál fogva az iskolai kudarcok által negatívan befolyásoltak az iskolával, a tudással, a teljesítménnyel kapcsolatos attitűdjükben. Az alacsony iskolai végzettségű szülők úgy vélekednek, hogy a jó tanulmányi eredmény nem záloga a későbbi boldogulásnak. Ők azok, akik számára a tanulás nem képvisel fontos értéket, igyekeznek az alacsonyabb iskolai fokozatokkal megszerezhető tudást azonnali jutalomra (gyermekük korai anyagi függetlenségére) váltani. Az egylépcsős társadalmi mobilitást feltételező, a sajátjuknál eggyel magasabb iskolafokozat megszerzését szeretnék gyermekeiknek. Az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező gyermekek esetében ezen problémák gyakran tapasztalhatók. A 16. életévet betöltött és már az oktatási rendszerben jogviszonnal nem rendelkező gyermekek a Foglalkoztatási Osztályon munkanélküliként regisztrálhatnak, tanfolyamot elkezdhetnek, illetve dolgozhatnak is, amennyiben szakképzettség nélkül foglalkoztatják őket. Közmunkaprogramban nem vehetnek részt. Jelen vannak a településen a fiatalok várandósok is, közülük a 18 éves kor alattiak száma 2023-ban **9 fő** volt, amely növekedést mutat az előző évekhez képest, és sajnos várhatóan ez a tendencia lesz jellemző (2022: 7 fő).

4.A családba való visszahelyezés elősegítése

A gyámhivatal a gyermeket nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti és a veszélyeztetettség az alapellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal, valamint védelembe vétellel nem sikerült megoldani.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kötelezettsége a Gyámhatóság felkérésére részt venni a nevelt gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálataiban, az ilyen gyermekek családjának alapellátás keretében történő gondozásában.

2023-ban **40** nevelt gyermek családjával tartották a kapcsolatot a családsegítők. A gyerekek elhelyezése nevelőszülőknél, lakásotthonokban történik.

Családsegítők munkájának elsődleges célja, hogy a szülő, gyermeknevelési körülménye javuljon, képes legyen az alapvető gondozási-nevelési feladatok ellátására. Hangsúlyozzuk a családi kapcsolatok ápolását, hogy ezáltal a gyermek visszakerülhessen vérszerinti családjába.

A tapasztalatunk az, hogy a családok anyagi és egyéb életkörülményei a gyerekek kiemelése után nem változik pozitívan oly módon, hogy a gyerekek haza kerülhessenek. A tapasztalatok alapján, melyet a szakirodalom is alátámaszt, minél hosszabb idő telik el a családból való kiemelésről, annál nehezebb a visszaút, de nem reménytelen. 2023-ban **egy gyermeket sem** (2022: 1 eset) sikerült haza gondozni családjához.

Bízunk benne, hogy a nevelésbe vételi esetek visszatartó erőként hatnak az itthon maradt, fokozottan veszélyeztetett gyerekek és szüleik számára.

Beszámoló a járási jelzőrendszeri tanácsadó 2023. évi munkájáról

A 2016. január 1-én hatályba lépett szabályozás számos új elemet vezetett be a hatékonyabb jelzőrendszeri munka érdekében. A szabályozás egyértelművé teszi, hogy a jelzőrendszer egyetemes, amely kiterjed mind a gyermekekre, mind pedig a felnőttekre. A jogszabály kimondja, hogy minden szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie, a család-és gyermekjóléti központok járás szintű feladatrendszerében helyet kapott a jelzőrendszeri tanácsadói feladatkör meghatározása. Intézményünkben a jogszabályoknak megfelelően kijelölésre került mindkét személy. A **jelzőrendszeri felelősi** feladatokat **Kocsorné Kiss Katalin** (tel. szám: 70/313-7434), a **jelzőrendszeri tanácsadói** feladatokat **Pál Mariann** (tel. szám: 20/398-6812) látja el.

Az észlelő-és jelzőrendszer működését, működtetését 3 dokumentum szabályozza, amelyek egymásra épülve rendszerbe foglalják a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat:

- ✓ szakmai ajánlás (az észlelő-és jelzőrendszer működésének, működtetésének szabályairól rendelkezik),
- ✓ protokoll (az észlelő-és jelzőrendszer folyamatairól),
- ✓ szektorsemleges egységek elvek módszertana (a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányul).

A Család-és Gyermekjóléti Központ, a hatályba lépett jogszabályváltozásokról, az új dokumentációs rendszer elemeiről folyamatosan tájékoztatta a jelzőrendszeri tagokat, a témában több alkalommal sor került megbeszélésre, szakmai tanácsadásra. A jelzőrendszeri tagok, a gyermekekkel hivatásszerűen foglalkozó szakemberek segítséget kaptak abban, hogy képesek legyenek feltárni a gyermekeket veszélyeztető tényezőket, az egyéneket, családokat érintő krízishelyzeteket, valamint információkat kaptak a jelzés megtételének lehetséges módjairól, a jelzés tartalmáról. Felhasználásra került az EMMI által, a jelzések megtételének használatára javasolt jelzőlap formai, tartalmi követelménye. Intézményünkben mind a jelzőrendszeri felelős, mind a jelzőrendszeri tanácsadó a szakmai ajánlásban, számukra kötelezően meghatározott feladatok, módszerek alapján végzik tevékenységüket. Mind helyi, mind járási szinten sikerült hatékony munkakapcsolatot kialakítani a jelzőrendszer tagjaival. A járás területén működő jelzőrendszerek munkájának koordinálása folyamatosan megtörténik. A jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon. Az észlelő- és jelzőrendszer minden járási településen hatékonyan, eredményesen működik. A kisebb lélekszámú településeken figyelhető meg erősebb kohézió és aktívabb információáramlás a jelzőrendszeri tagok között, viszont náluk jellemző leginkább, hogy írásban nem vállalják fel jelzési kötelezettségüket.

A működési rendekről mindig tájékoztattuk egymást. 2023-ban is a családsegítőkre, esetmenedzserekre, óvodai és iskolai szociális segítőkre hárult a személyes jelenlét a családok életében.

Az **NMr. 9. § (1) h)** pontja kimondja, hogy a család-és gyermekjóléti szolgálat a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelentést írásban kell megtenni meghatározott szempontok figyelembevételével. Intézményünk a járási települések szolgálataitól beérkezett jelzések fogadására e-mail címet hozott létre. A jelentés megküldésének határideje megállapodás alapján, minden hét keddi napja. A beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről a jelzőrendszeri felelős heti rendszerességgel jelentést készít a család-és gyermekjóléti központnak. A jelzőrendszeri tanácsadó a beérkezett jelentéseket folyamatosan gyűjti, összesíti, és elemzi, melyről évente legalább egy alkalommal értékelést készít. Ez az elemzés, értékelés 2023 januárjában elkészült, melyet a jelzőrendszeri tagok, szakemberek minden járási településen a gyermekvédelmi tanácskozások keretén belül megismertettek.

A 2023. január 1. – 2023. december 31. között beérkezett jelzések alapján az alábbiak állapíthatók meg:

A hetente, e-mail-en beérkezett jelzésekről számokban:

- Békés: 119 db jelzés érkezett, amely 103 gyermeket érintett,
- Mezőberény: 125 db jelzés érkezett, amely 87 gyermeket érintett,
- Köröstarcsa: 46 db jelzés érkezett, amely 28 gyermeket érintett,
- Murony: 2 db jelzés érkezett, amely 5 gyermeket érintett,
- Tarhos: 1 jelzés érkezett, amely 1 gyermeket érintett,
- Kamut: 5 db jelzés érkezett, amely 5 gyermeket érintett,
- Bélmegegyerről nem érkezett jelzés a tavalyi évben.

A 7 településről összesen **298 db** jelzés érkezett (2022-ben 276 db volt), amely **229 gyermeket** érintett (2022-ben 191 gyermeket). Köröstarcsán az előző évhez képest jelentősen megnőtt a jelzések száma, amely a település lakosság számához képest kiugró. A kis településeken több alkalommal vonták be a Központot a közös gondolkodásba, a probléma megoldásába.

A jelzések száma jelentősen megnőtt a járásban, a jelzett problémák egyre súlyosabbak, egyre több gyermek esetében vált szükségessé hatósági intézkedés elrendelése.

Legtöbb jelzés érkezett:

- köznevelési intézményektől,
- kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtóktól,
- Rendőrségtől,
- védőnőktől.

Az óvodai-iskolai szociális segítők egyre több esetben élnek jelzéssel, melynek háttérében még mindig az áll, hogy a pedagógusok nem merik felvállalni a jelzést és azt követően a szülőkkel való konfrontációt.

Vezető problémák:

- igazolatlan hiányzás,
- magas számú igazolt hiányzás,
- elhanyagolás,

- veszélyeztetettség (magas a környezeti okok miatt kialakult veszélyeztetettség),
- kiskorú várandósság,
- bántalmazás,
- magatartásproblémák,
- pszichés problémák, önagresszió,
- kortárs agresszió,
- devianciák (bűncselekmények, szabálysértés, lopás, garázdaság, droghasználat, öngyilkossági kísérlet, falcolás),
- szexuális jellegű bűncselekmények (gyermekpornográfia),
- gyermekkorúak szerhasználata.

A járási településekről visszaérkezett adatlapok alapján megállapítható, hogy a gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák a következők:

- Egyre fiatalabb életkorban, egyre súlyosabb problémák ütnek fel a fejüket.
- Egyre jellemzőbb a **kortársagresszió**.
- A **kortárs csoportok negatív** irányban történő **befolyása** domináns.
- A **devianciák** egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek.
- Nő a **szabálysértések, bűncselekmények** száma.
- Egyre több fiatal él valamilyen **kábítószer** fogyasztásával.
- Növekszik a **fiatalkorú várandósok** száma.
- A **csavargás, csellengés**, iskolakerülés egyre nagyobb számban jelenik meg.
- Jelentős mértékben nőtt az **igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma** is.
- A fiatalok sok esetben indokolatlanul fordulnak orvoshoz, elkerülve ezzel iskolába járási kötelezettségüket.
- A szakképző iskolákban növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező **lemorzsolódás**, a tanulók motiválatlansága.
- Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, **magatartásproblémákkal** küzdő gyermekek száma.
- A **pszichés problémával** rendelkező gyermekek, fiatalok száma növekvő tendenciát mutat.
- Megfigyelhető a **szülők érdektelensége** gyermekeik iskolai előmenetele tekintetében.
- Jellemzőbb a szülőkre a **megengedő, ráhagyó magatartás** a gyermeknevelésben.
- A **szülőkre** jellemzőbbé kezd válni az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal való **együtt nem működés** (nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják ki az orvos által felírt gyógyszert).
- Egyre több családot érint a **létbizonytalanság**, az **anyagi problémák** fokozódnak.
- Halmozottan vannak jelen a **szociális problémák**.
- Egyre több családban üti fel a fejét az **alkoholizmus**, és egyéb devianciák.
- Nagy számban van jelen a **családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása, bántalmazása**.
- A **higiénés problémák**, és annak következményei egyre több családban megjelennek.

A jelzőrendszer tagjainak új típusú problémákkal kell megküzdeniük:

- iskolai bullying,
- online zaklatás,
- gyermekpornográfia (saját magukról készített képek, videók feltöltése a világhálóra),
- prostitúció,
- emberkereskedelem,
- jellemző az interneten való ismerkedés, annak veszélyeivel nem törődve,
- tudatmódosító szerek, új típusú pszichoaktív anyagok használata,
- „snüsszözés”, e-cigaretta használata, azzal való kereskedés, akár iskolán belül,
- túlzott energiával fogyasztás,
- egyre több a családi konfliktus, tettelegességig fajuló viták,
- egyre nő az elvált vagy válófélben lévő szülők közötti vita a gyermekelhelyezés tekintetében,
- magas a szökések száma főleg a kamasz lányok körében,
- növekszik a fiatalok által elkövetett garázdaságok, lopások, bűncselekmények száma.

III. 2. Konklúzió

A jelzőrendszeri tagok egyöntetűen a prevencióban, felvilágosító, tudatformáló előadások megtartásában látják a megoldást, valamint a szülők edukálásában.

A problémák megoldására a minden településen működő Család-és Gyermekjóléti Szolgálat adekvát megoldásokat kínál, saját erőforrásaikat felhasználva. Elakadás esetén a Család-és Gyermekjóléti Központ szakmai segítséget nyújt számukra a jogszabályok, a protokollok, és a szakmai ajánlás együttes alkalmazásának igénybe vételével.

Fontos, hogy a fő hangsúlyt a szakmai együttműködésre, partnerségre, a kölcsönösségre helyezzük.

Kiemelt jelentőséggel bír a PREVENCIÓ és a TEAM munka.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2023-ban Békés Város Jegyzője, mint I. fokú gyámhatóságnál a felügyeleti szervek nem folytattak le szakmai ellenőrzést.

A BVSZSZK-nál 2023-ban a felügyeleti szervek nem folytattak le szakmai ellenőrzést. A jogszabályok változása miatt az intézményi szabályzatok aktualizálása folyamatos. Munkánk során a Szociális Munka Etikai Kódexét követjük.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

A gyermekek védelme vonatkozásában a jövőre vonatkozó céloknak, elképzeléseknek arra kell irányulniuk, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket jelentsen a felnövekvő fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érzik magukat, ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelősen élő és cselekvő magyar állampolgárként való felnőtt életükre.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermejkölési Szolgálat minden évben február 28-ig megtartja az éves Gyermekvédelmi Tanácskozást, melyen a jelzőrendszer tagjaival együtt értékelik az elmúlt évet, illetve az elkövetkezendő időszakra megfogalmazzák stratégiai beavatkozásait a gyermekek helyzetének javítása érdekében.

1. A veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszeri Tagok írásos beszámolóiból levont következtetések

A gyermekvédelmi rendszert érintő aktuális problémák

- Folyamatosan nő a beilleszkedési nehézségekkel, magatartásproblémákkal küzdő gyermekek száma, melyek kezeléséhez a pedagógusok nem rendelkeznek eszközökkel. Ezek a problémák egyre korábbi életkorban megjelennek, akár már óvodásoknál is előfordul.
- Jellemzőbb a szülőkre a megengedő, ráhagyó vagy éppen ellenkezőleg a túlvívó, túlféltő magatartás a gyermeknevelésben.
- Nagy számban van jelen a családokban a gyermekek fizikai, lelki elhanyagolása, a közömbösség, érdektelenség a gyermekek iránt.
- A szülők érdektelenek, nem működnek együtt az oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal (nem járnak szülői értekezletre, nem keresik az osztályfőnököket, nem engedik be a védőnőt, nem jelennek meg tanácsadáson, nem váltják az orvos által felírt gyógyszert, stb.).
- Továbbra is nagymértékű az igazolt, és az igazolatlan hiányzások száma és ez már nemcsak az iskolákat, hanem az óvodákat is érinti. A szülők a hiányzásról nem minden esetben tájékoztatják a köznevelési intézményt. Sok gyermek esetében tapasztaljuk azt, hogy a szülő/gyermek visszaél a házi orvosi ellátással, az igazolásokkal. A házi gyermekorvos már előre kiadja a betegség időtartamát tartalmazó igazolást, és annak záró dátumát a szülő/gyermek rögzíti. Ezzel sok esetben tulajdonképpen a szülőre, gyermekre bízva, hogy mikor folytatja tanulmányait, vagy teljesíti újra óvodakötelezettségét. Az elmúlt évek tapasztalata alapján egyre több az olyan gyermek, aki megközelíti, vagy meghaladja ezáltal a 250 óra igazolt hiányzást, amelynek következtében év végén osztályozó vizsgát kell tennie. Meglátásunk szerint az a gyermek, aki ennyit hiányzik, nem tud lépést tartani sem a tananyaggal, sem a pótlással. Képtelenség felzárkóznia a tanmenethez. Többségében ráadásul az az alacsony motivációval, illetve egyébként is már hiányos tudással rendelkező réteg él vissza ezekkel az igazolásokkal, akiknek a jelenléti oktatás elengedhetetlen lenne, hogy teljesíteni tudják a minimális követelményeket is.

- A középiskolások, sőt már az általános iskolai tanulmányokat folytató diákok is egy bizonyos rétege egyre kevésbé motivált a tanulásra. Nem számít értéknek a tudás, a szakmaszerzés.
- A szakképző iskolákban továbbra is növekvő tendenciát mutat a tankötelezettség betöltése után bekövetkező lemorzsolódás, a tanulók motiválatlansága, a szülők pedig partnernek bizonyulnak ebben.
- A pszichés problémával rendelkező gyermekek, fiatalok száma szintén növekvő tendenciát mutat. Sajnos a gyermekpszichiátriai kezelés sok esetben nem elegendő.
- Egyre jellemzőbb a kortársagresszió főként a köznevelési intézményekben, de azon túl is előfordulnak. Egyre inkább terjed a különböző videófelvevételek készítése és ezek feltöltése a világhálóra, akár hozzájárult a felvételen szereplő, akár nem, illetve növekszik azon gyermekek száma, akik magukról szexuális tartalmú képeket, videókat jelentetnek meg a közösségi csatornákon, vagy vadidegenek számára küldik el elektronikus üzenetben.
- A devianciák egyre fiatalabb életkorban jelentkeznek, sajnos egyre több családban üti fel a fejét az alkoholizmus, és egyéb a társadalmi normáktól eltérő viselkedés (lopás, garázdaság, stb.).
- Egyre több fiatal él valamilyen kábítószer fogyasztásával, ami nyílt titok.
- Évek óta állandósult a fiatalok várandósok száma.
- Továbbra is sok azon családok száma, akit érint a létbizonytalanság, az anyagi problémák fokozódnak, illetve halmozottan vannak jelen a szociális problémák.
- Egyre több családban előfordulnak higiénés problémák, és annak következményei (fejtetveség, rühesség). A szülők nincsenek tisztában a megelőzéssel, illetve a kezelési lehetőségekkel.

A jelzőrendszer erősségei

- 2023-ban a kapcsolattartás folyamatos volt a tagok között.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a jelzőrendszer tagjai felé folyamatosan kommunikálja az észlelés és a jelzés fontosságát, valamint azt, hogy a legsúlyosabb kockázat a jelzés elmaradása.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmaközi megbeszélésekkel, igyekszik fenntartani a jelzőrendszeri tagok aktivitását, illetve a változásokról tájékoztatják a feleket.
- Esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon a jelzőrendszeri tagok aktívan részt vesznek, az esetek vitelének elősegítésében, határidőre visszaküldik a tájékoztatást kérő megkereséseinkre tapasztalataikat, elősegítve ezzel a megalapozott szakmai döntést.
- Az óvodai és iskolai szociális segítők különösen sok segítséget nyújtottak a köznevelési intézményeknek, gyermekeknek, szüleiknek, a pedagógusoknak.
- A jelzőrendszer tagjai saját hatáskörben fokozottan figyelemmel kísérik a családokat, az abban nevelkedő gyermekeket, probléma észlelése esetén jelzéssel élnék a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- Krízishelyzetben, azonnali beavatkozást igénylő helyzetekben a jelzőrendszeri tagok haladéktalanul jelzéssel élnék, azonnal reagálnak megkeresésünkre, együttműködnek a probléma megoldása érdekében.

- A Család-és Gyermekjóléti Központ a járásban működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok számára szakmai támogatást nyújt, kiemelten kezelve az egyszemélyes szolgálatokat (esetmegbeszélés, esetkonferencia, tanácsadás, főként telefonon).
- A települési jelzőrendszeri felelős helyi szinten ismeri a jelzőrendszeri tagok elérhetőségeit, kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival, törekszik a kölcsönös együttműködés megteremtésére, közvetítő szerepet tölt be, valamint nyomon követi a jelzőrendszeri tagoktól hetente beérkező jelzéseket, így tájékozódik a településen felmerülő problémákról. A beérkezett jelzésekből jelentést készít a járási jelzőrendszeri tanácsadó számára.

A jelzőrendszert jellemző problémák, hiányosságok

- A jelzőrendszeri tagok egy része továbbra is nehezen vállalja fel a jelzést, írásos formában nem mindig történik meg, inkább csak szóban. A közoktatási intézmények esetében jellemző az, hogy nem ők maguk, hanem az óvodai és iskolai szociális segítő jelzése által jutnak el az információk a Szolgálatokhoz, Központoz.
- Sok gyermek estében továbbra is tapasztaljuk azt, hogy a szülő/gyermek visszaél a házi orvosi ellátással, az igazolásokkal. A házi gyermekorvos már előre kiadja a betegség időtartamát tartalmazó igazolást, és annak záró dátumát a szülő/gyermek rögzíti. Ezzel sok esetben tulajdonképpen a szülőre, gyermekre bízva, hogy mikor folytatja tanulmányait, vagy teljesíti újra óvodakötelezettségét. Az elmúlt évek tapasztalata alapján egyre több az olyan gyermek, aki megközelíti, vagy meghaladja ezáltal a 250 óra igazolt hiányzást, amelynek következtében év végén osztályozó vizsgát kell tennie. Meglátásunk szerint az a gyermek, aki ennyit hiányzik, nem tud lépést tartani sem a tananyaggal, sem a pótlással. Képtelenség felzárkózni a tanmenethez. Többségében ráadásul az az alacsony motivációval, illetve egyébként is már hiányos tudással rendelkező réteg él vissza ezekkel az igazolásokkal, akiknek a jelenléti oktatás elengedhetetlen lenne, hogy teljesíteni tudják a minimális követelményeket is.
- A rendőrségtől továbbra sem érkezik tájékoztatás a megelőző pártfogás vagy pártfogás alatt elkövetett újabb bűncselekményről, illetve a családon belüli konfliktusok esetén sem jeleznek, pedig sok esetben gyermekek is tanúi, ha nem is látják, de biztosan hallják a veszekedést, vitatkozást. Ha mégis érkezik jelzőlap az egy hetekkel, vagy akár hónapokkal korábban történt bántalmazást, szabálysértést, vagy bűncselekményt jelöl meg problémaként.
- Az oktatási-nevelési intézmények kevés információval rendelkeznek az adott gyermek, család problémájáról.
- A visszaérkezett adatlapok alapján nagyobb igény mutatkozik arra, hogy az anyasággal, szülői feladatokkal, gyermeknevelési tanácsokkal kapcsolatos előadások szerveződjenek a városban. A gyermekek szocializációja egyre alacsonyabb szintű és ezt az esetleges indokolatlan otthonlét csak még inkább negatív irányba sodorja (kicsi korban túlzott okostelefon használat, ingerszegény környezet, stb.).

2. 2023. évi intézkedési tervből megvalósult elemek

- A hatékony együttműködés fenntartása, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, folyamatos információ áramlás megteremtése a szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezésével valósult meg.
- Védőnői Szolgálattal együttműködve nehéz szociális helyzetben lévő várandósok számára csoportfoglalkozás szervezése közös vezetéssel nem valósult meg, mert nem volt rá igény.
- Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint megtörtént az óvodai és iskolai szociális segítők, családsegítők, esetmenedzserek által.
- A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
- A Szolgálathoz beérkezett jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a hatékony munkavégzés érdekében.
- Szükség esetén közös családlátogatás biztosítása a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- Prevenációs programok szervezése a már hagyományosnak mondható szabadidős programok további biztosításával.
- Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából. Kortárssegítő tábor szervezése.

3. 2024. év célkitűzései

- A hatékony együttműködés folyamatos fenntartása, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok munkakapcsolatának még szorosabbra fűzése, folyamatos információáramlás megteremtése.
- Védőnői Szolgálattal együttműködve nehéz szociális helyzetben lévő várandósok számára csoportfoglalkozás szervezése közös vezetéssel.
- Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint.
- A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
- A Szolgálathoz beérkezett jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a hatékony munkavégzés érdekében.
- Szükség esetén közös családlátogatás biztosítása a gyermek, család helyzetének alapos megismerése céljából.
- Szociálisan érzékeny önkéntes fiatalok toborzása kortárssegítés céljából. Kortárssegítő tábor szervezése.
- Prevenációs programok szervezése a már hagyományosnak mondható szabadidős programok további biztosításával.

4. A célok elérése érdekében tervezett lépések

- A jelzőrendszeri tagoknak bővebb és folyamatos információt nyújtani az ellátott gyermekekről, családok helyzetéről, az ellátás okáról. Szeptemberben az adott intézménybe járó és a Szolgálattal kapcsolatban lévő gyermekek egyeztetése az óvodai és iskolai szociális segítők által.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők.
- Határidő: folyamatos
- Védőnői Szolgálattal együttműködve nehéz szociális helyzetben lévő várandósok számára csoportfoglalkozás szervezése közös vezetéssel.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek.
- Határidő: igény, létszám alapján szerveződik
- Prevenációs programok, előadások megtartása a köznevelési intézményekben, igény szerint.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők.
- Határidő: igény, létszám alapján szerveződik
- A jelzőrendszeri tagok által javasolt témák alapján szakmaközi megbeszélések tartása évente 6 alkalommal.
- Felelős: jelzőrendszeri tanácsadó, jelzőrendszeri felelős
- Határidő: folyamatos
- A jelzésekre minden esetben visszajelzés biztosítása a jelzést tevőnek.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek
- Határidő: folyamatos
- Igény szerint közös családlátogatás a jelzőrendszeri tagokkal.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők
- Határidő: folyamatos
- Prevenációs programok: Továbbra is megrendezésre kerülnek az évek óta működő programok, illetve igény szerint szülői értekezleteken, osztályfőnöki órákon tájékoztatást, információt nyújtunk a gyermekvédelem rendszeréről jogokról és kötelezettségekről járási szinten.
- Felelős: családsegítők, esetmenedzserek, óvodai és iskolai szociális segítők
- Határidő: folyamatos
- Kortárssegítő tábor szervezése
- Megvalósítása a járványhelyzet függvénye.
- Felelős: Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője, jelzőrendszeri tanácsadó
- Határidő: 2024. június.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 265/2003. (XII. 18.) számú határozatával fogadta el Békés Város Bűnmegelőzési Konceptióját. A határozat értelmében évente kerül meghatározásra a koncepció alapján megfogalmazott tárgyévi Bűnmegelőzési Program.

A koncepcióban a gyermek- és ifjúságvédelem területének kiemelt része a prevenció. A DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, Aids) programot a Békési Rendőrkapitányság a helyi Polgárőrséggel közösen végezte.

Továbbra is megfigyelhető – az alkoholfogyasztás mellett - a kábítószer-fogyasztással kapcsolatba hozható bűnelkövetővé válás. Az előző évek tapasztalatai, szakemberek véleményei továbbra is érvényesek, miszerint az áldozatvédelem, áldozattá válás megelőzése mellett továbbra is nagy hangsúlyt szükséges fektetni a drogokkal kapcsolatos bűnelkövetővé válás megakadályozására. 2009-ben újjászerveződött a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melynek munkáját a Mentálhigiénés Egyesület koordinálja, szervezi kiválóan.

A Békés Város Jegyzője és a Békési Rendőrkapitányság által 2008. áprilisában aláírt együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatban jött létre. Fontos eleme az együttműködésnek, hogy a családon belüli erőszakkal kapcsolatos információkat mindkét intézmény a lehetőleg hamarabb eljuttassa a hatáskörrel rendelkező szervhez a megfelelő lépések megtétele érdekében, a lehető leggyorsabb beavatkozás végett.

A bűnmegelőzési program kiterjed az áldozatvédelmi szociálpolitika területére, ahol az információk átadására és a tájékoztatás szükségességére helyezi a hangsúlyt.

„AZ ISKOLA RENDŐRE” program az általános iskolai oktatásra épül, elősegítve a rendőrség által a gyermekek felé irányuló bűn-és baleset megelőzési tevékenységet. A kijelölt „iskolarendőr” folyamatosan kapcsolatban áll az oktatási intézmények vezetőivel.

2020. szeptember 01-jétől az ország erre kijelölt köznevelési és szakképzési intézményeiben segíti iskolaőr az intézmény rendjének fenntartását. Az iskolaőr – fegyverhasználati jog nélkül – kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott közfeladatot ellátó személy, aki a rendőrség területi szervénél áll munkaviszonyban. Az iskolaőr biztosítja, hogy a kijelölt oktatási-nevelési intézmény pedagógusai, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottai feladataikat zavartalanul elláthassák. A tanulók vagy az intézmény dolgozóinak biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekményeket megakadályozza, megszakítja, a sérelmükre elkövetett jogellenes cselekményeket megelőzi. Városunkban a Dr. Hepp Ferenc Általános Iskolában segíti iskolaőr az intézmény rendjének fenntartását.

A bűnmegelőzés területén megfogalmazott, gyermekeket, városi ifjúságot megcélzó akciók, programok elősegítették a gyermekvédelemi munka hatékonyságát az elmúlt időszakban is. A BVSZSZK által megvalósított nyári táborokban az elmúlt esztendőben is meghívott előadóként volt vendég a rendőrség munkatársa. A program lehetőséget nyújt a gyerekek hiteles tájékoztatására és az interaktív beszélgetésre is.

A szabálysértés és a bűncselekmény elkövetése általában a fiatalkorúakra jellemző, de sajnos a gyermekkorúak körében is előfordul. Bár a kutatások azt mutatják, hogy nem egyértelműen a serdülőkor pszichológiai problémái vezetnek a bűncselekmények elkövetéséhez, mégis meghatározó szerepet játszik a fiatalkori bűnelkövetés kialakulásában, hiszen felerősítheti a fiatalkorúban a negatív környezeti hatásokra (akár családban, akár a baráti társaságban) való érzékenyebb reagálást.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ kiterjedt jelzőrendszeri kapcsolata, illetve az ember és lakosság közeli szolgáltatásai kapcsán a gyermek és fiatalkorúak – anonimitásukat kérve – tájékoztatják a szociális szakembereket a legális illetve díjaznerdrogok városon belüli előfordulásáról.

Figyelmet érdemel az a megállapítás, hogy az egyszülős családok, illetve több gyermeket nevelő családok gyermekei követnek el szabálysértést, bűncselekményt. Évről évre emelkedik azon tanulók száma, akik 30 óránál is több igazolatlan hiánnyal rendelkeznek, a legjellemzőbb elkövetési formák a lopás, a garázdaság, a csoportos garázdaság és a köztisztasági szabálysértések. A fiatalkorúaknál a lopás van jelen legnagyobb számban, melynél az ok feltehetően a vágy és a lehetőségek közti szakadék. Amihez nem tudnak hozzájutni, de vágnak rá, alkalmi lopásokkal szerzik meg, melyek fő színterei az áruházak, a bevásárlóközpontok és az iskola.

2023.		fő
Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú	2
	Fiatalkorú	16
	Összesen	18
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	0
	Fiatalkorú	15
	Összesen	15
Összesen		33

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése

Városunkban több, mint száz civil szervezet működik. Igyekszünk kapcsolatot létesíteni mindazon szervezetekkel, amelyek tevékenysége a gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltésének előmozdításához segítséget nyújthat.

A Mentálhigiénés Egyesület által működtetett Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkája nagy segítséget nyújt a kábítószer és alkoholfogyasztás visszaszorításában. Ennek érdekében fontos, hogy a szabadidő helyes eltöltésére vonatkozóan a fiatalok által is elfogadott, életkorukhoz és igényeikhez igazodó programok kerüljenek megszervezésre.

2020. június 19-én megnyitotta ajtaját az Életműhely Alapítvány által működtetett Connect Ifjúsági Centrum. A helyi keresztény közösségek és a városvezetés a kezdeményezés mellé álltak, felkarolták és támogatták azt. A klubként működő világos és tágas helyiségbe elsősorban 13-20 éves fiatalokat várnak drog és alkoholmentes, biztonságos környezetbe, szórakoztató, egyben tartalmas elfoglaltságokat kínálva. Cél az értékteremtés és a közösségépítés. Tematikus estek, kerekasztal-beszélgetések, előadások szerveződnek a fiatalokat érdeklő témákban, továbbá sportolási lehetőséggel, sokféle játékkal várják a betérőket, sőt, a tanulásban is segítséget nyújtanak.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén kiemelten fontos a prevenció. A DADA program a Békési Rendőrkapitánysággal és a helyi Polgárőrséggel közösen folyamatosan folytatódik.

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság által indított Zebra zsaru program szeptember hónapokban a tanév kezdete miatt a közoktatási intézmények környékén megnövekedett gyalogos forgalomra hivatott a figyelmet felhívni. A zebrazsaruk és a polgárőrségi forgalomirányítás az iskolánál lévő gyalogátkelőhelyeknél segítik a diákokat a biztonságos átkelésben.

A gyermekek védelméhez, szabadidejük hasznos eltöltéséhez Békés városában a civil szervezetekkel való együttműködés elengedhetetlen. Fontosnak tartjuk, hogy azokkal a civil szervezetekkel, amelyek tevékenysége kapcsolódik a gyermekek védelméhez, minél szorosabb kapcsolatot tudjunk kialakítani. Néhány civil szervezet, amely nagyban hozzájárul programjaival, adakozásával a gyermekek védelméhez városunkban: a Mentálhigiénés Egyesület, a „Más Kép” Egyesület, a Szent Lázár Alapítvány, a „Hét krajcár” Egyesület és a Békési Fiatalokért Egyesület.

A gyermek- és ifjúságvédelemnek fontos eleme a prevenció. Ebben nyújt segítséget a Békési Rendőrkapitányság és a helyi Polgárőrség közös programja a DADA (Drog, Alkohol, Dohányzás, AIDS) a 2023. évben is folyamatosan tartottak előadásokat általános és középiskolás gyermekek számára. Ide sorolhatóak a Polgárőrség által az iskolai tanulóknak tartott bűnmegelőzési előadások.

A Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ óriási szerepet vállal az iskolai, védőnői és a kortárs csoportok programjainak létrehozásában, és annak koordinálásában, a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésében.

Egy gyermek élete olyan, mint egy papírlap, melyen minden arra járó nyomot hagy. A 2023-as év értékeléseként megállapítható, hogy az önkormányzat a lehetőségeihez mérten mindent megtett a gyermekek jólétének biztosításáért, a törvényes feltételeket betartva igyekezett maximálisan a gyermekek érdekeit szem előtt tartva végezni a hétköznapi nem könnyű, de megtisztelő feladatát.

„Egy magocska jó helyre ültetve, megfelelően táplálva sudár fává terebélyesedhet, rossz körülmények közt pedig csenevész bokroska marad.” (Szendi Gábor)

Békés, 2024. április 17.

Tárnok Lászlóné s.k.
jegyző